

Redna cena mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kapitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Pred 15 leti so na današnji dan bile podpisane rapalske pogodbe

Nemčija pred veliko odločitvijo

Največje zanimanje med diplomatskim svetom je zadnje dni vzbudil gospod Krausel, nemški generalni konzul v Ženevi. Obiskal je tajništvo Zveze narodov in pustil na mizi dokument, ki ga s pridom prebirajo po kabinetih zunanjih ministrov v Parizu, Londonu in Rimu. G. Krausel si je zadovoljno pomel roke ter odšel iz gostoljubne palače Zveze narodov, ki ji Nemčija od 21. oktobra dalje ne pripada več. Kaj se je zgodilo?

Koordinacijski odbor pri Zvezi narodov proučuje pod strogim poveljstvom Anglije, s katerimi kazni bi kazalo Italijo udariti, da bi najbolj občutila in vojno z Abesinijo prekinila. Med drugim se je koordinacijski odbor obrnil tudi na Nemčijo z vprašanjem, če bi se blagovolila udeležiti kazenskega postopka proti Italiji in v koliki meri. Na to vprašanje je g. Krausel prinesel odgovor. Odgovor nemške vlade je zanimiv. Silno prebrisan izgleda a vendar se med vsako vrsto pretaka zadrega. Uvodoma pravi, da nemško vlado abesinski spor ne briga. Ona ni več v Zvezi narodov, sploh ne ve in ne mara vedeti, kaj se tam dogaja. Zenevske brige je hvalabogu ne skrbijo več. Nemčija sedi udobno na galeriji in gleda lahko brezskrbno doli na mednarodnopolitični oder, poploska sedaj enemu, sedaj drugemu, je prijateljica z vsemi igralci in zapusti dvorano, kadar se ji poljubi. Nemški trgovci, trdo vzgojeni v narodno-socialističnih zakonih krvi in zemlje, imajo na zunaj samo en zakon, da namreč po najnižji možni ceni kupijo najboljšo blago in da svoje blago, ki je nad vsak sum izvrstno, po najvišji ceni razpečajo po tujini. In ta zakon bo ostal tudi smernica za nje pri ocenjevanju abesinskega spora.

To je nekak uvod, preračunan za ušesa velikih množic, ki bodo navdušeno ploskale svojim vodjem, ki so znali Nemčiji dvigniti iznad ploskve, kjer se drenjajo drugi, bolj preprosti narodi. Toda v drugem delu Krauslovega dokumenta pa so nanizana čustva, ki so vglasila na ušesa in posebno na posluš angleške vlade. Sedela Nemčija nima namena, pravi g. Krausel, delati kakšnih dobičkov z izkoriščevanjem bojnih strasti, ki jih zamuje. Tudi ne mara dovoljevati, da bi se iz Nemčije izvažale sirovine ali živež, ki so nemškemu narodu neobhodno potrebni, niti težmerno obremenjevanje nemškega premeta, ki komaj zadostuje domačim potrebam. Med tem ko torej v uvodu oznanja svojo popolno ne-interesiranost nad početjem Zveze narodov, Nemčija v zaključnem delu svojega pojasnila diskretno namiguje Angliji, ki z bičem v roki stoji za Zvezo narodov, da so ipak še vedno odprte možnosti, da nemška vlada ustreže Angležem pod pogoji, ki jih g. Krausel ni hotel navesti, a ki so na razpolago v palači državnega kancelarja v Berlinu.

Slika, ki jo razodeva omenjeni dokument, odgovarja dejanskemu položaju, v katerem se nahaja danes nemška diplomacija. Navidezno, to je res, je Nemčija izven abesinskega spora. Z majestetično brezbriznostjo lahko motri razplet krize, ki je ne zadeva. Toda dejansko temu ni tako. Položaj je danes v Evropi za sleherni državo takšen, da ona, ki bi ne hotela zavzeti stališča in bi se vdajala utvaram, da ostane lahko iznad dogodkov, že s svojo abstinenco zavzema čisto določeno stališče. Za Italijo grozi nevarnost, da se ji bo veliko število vrat, skozi katera hodi njena trgovina, nenadoma zaprlo. Italija čisto naravno gleda proti Nemčiji, v nadi, da ji ostanejo nemška vrata v svet odprta. Ali bo Nemčija ustregla? In s tem istočasno užalila Angleže in si jih odtujila?

Morda bi imela Nemčija sedaj koristi od tega, če bi mogla ostati zares popolnoma nevtralna. Pridobila bi si prijateljstvo Italije z vsem, kar je s tem v zvezi na področju Podonavja. Tudi zaslužila bi lepe denarje, ker bi bil ves inozemski promet z Italijo usmerjen skozi hamburško luko. Toda pretehtalo je malo več kot eno leto, ko so italijanske divizije stale na Brennerju in je Italija na nečloveški način pokazala, da se njeni in nemški interesi križajo v Avstriji. Ne samo križajo, marveč drug drugega izključujejo! Ali se splošna igra na italijansko karto in si odbiti Anglijo, ki je ves čas, odkar je narodni socializem na oblasti, doprinesla že več dokazov modre naklonjenosti? Ko je Hitler pisal »Mein Kampf«, je v poglavju o zunanji politiki podčrtal temeljno smer nemške zunanje politike, ko je dejal, da mora nemška vlada predvsem skrbeti za to, da Anglijo odtrga od vseh pretesnih zvez z Evropo. Ako opazujemo delovanje nemške diplomacije v zadnjih dveh letih, bomo morali priznati, da se v resnici od tega načela ni nikoli oddaljila. Njen trud je veljal temu osnovnemu cilju, Anglijo vedno nekoliko privezovati nase, da se ne bi preveč tesno zvezala s kakšno drugo evropsko veslelo. Če bi se Nemčija preveč izpostavila za Italijo, bi sama potiskala Anglijo v še bolj tesno sodelovanje s Francijo in tudi njenimi zavezniki v Podonavju in na vzhodu Evrope. Ali je to v interesu narodnosocialistične Nemčije? Ne, prav gotovo ne. Zaradi tega pa je tudi g. Krausel v Ženevi dobil nalog, da podčrta teoretično nevtralnost nemške vlade, dejansko pa je moral namigniti, da gojijo gospodari Nemčije slejkoprej željo, da obranijo prijetno domačnost, ki se je zadnji dve leti razvila med nemško in angleško vlado.

Na prvi pogled je čudno, da iz Londona še nismo slišali nikakega odmeva. Bržkone je Angležem dovolj, da vedo, kako se bo nemška vlada dejansko obnašala in bodo že našli primerno priliko, da njeno dobro voljo tudi primerno kvitirajo. Odmev pa je prišel iz Pariza in tudi ni mogel presenečati. Pri vsakem, še tako rahlem zblizevanju med Nemčijo in Anglijo mora biti Francija poleg. Moskva danes v Parizu že davno ni več tisti idol kot pred par meseci, ko so vsakega, ki se ni maral strinjati, da so boljše stvari najbolj zanesljivi prijatelji, ožigosali za protidržavnega, če je bil Francez, za protifrancezkega, če je bil zaveznik. Francija Anglije ne bo pustila. To prisrčno sodelovanje, ki ga je obramba načel

Abesinsko-italijanska vojna brez bojev

Italijani neovirano naprejš...

Abesinci čakajo na sankcije Zveze narodov proti Italiji

Uradno poročilo št. 42

Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando objavlja tale 42. uradni komunikacije:

Naše čete so zavzele vse višave južno od Makale in tako obvladujejo dolino Selikota. Čete drugega armadnega zbora nadaljujejo prodiranje med Aksumom in reko Takazo. Na somalskem bojišču prodirajo čete generala Grazianija severno od Gorahaja. Neki oddelki so v dolini reke Fafe prizadejali sovražniku velike izgube in zaplenili dva topa in drugega vojnega materiala. Ujel je tudi mnogo Abesincev. Med vjetniki je tudi fitarorari Geleta. Eden izmed poglavarjev te pokrajine, Abdel Keri Mohamed se je vdal našim četam. Letala redno vrše izvidniško službo.

Abesinci pri Ambe Aladži

Addis Abeba, 11. novembra. AA. Izdano je bilo poluradno poročilo, ki pravi, da se Abesinci polagoma umikajo, tako na severni kakor na južni fronti. Italijani so večer zavzeli Antalo, južno od Makale. Na južni fronti prodirajo italijanske prednje čete proti Džidžigi.

Po informacijah agencije Stefani so italijanska letala pri poslednjih izvidniških poletih opazila, da se močni oddelki abesinske vojske zbirajo v območju Ambe Alagija, zlasti pa pri Sv. Mihaelu. Letalci so dobili vtis, da se v resnici tam pripravljajo za obrambo. Tudi na drugih strateških točkah so opazili večje oddelke abesinske vojske. (Gora Ambe Alagi je 3400 m visoka in je južno od Makale.)

Italijani že pri Dagaburju

Asmara, 11. nov. tg. Italijansko vrhovno poveljstvo poroča, da je general Frusci s polkovnikom Maletjem v hitrem pohodu iz Sassabaneha dospel z večjo skupino tankov že pred mesto Dagabur, ki se nahaja še 80 km od Hararja. Abesinske čete se umikajo proti Hararju.

Ras Nasibu umorjen?

Rim, 11. nov. b. Italijanski dopisniki poročajo iz Džibutija, da je bil vrhovni poveljnik abesinske vojske na južni fronti Ras Nasibu umorjen od svojih vojakov, ki so se uprli. Vest še ni potrjena.

Nemška poročila:

... ni žive duše

Posebni poročevalci DNB je zbral naslednje informacije: Italijanski vojaški krogi so mnenja, da bo cesar Haile Selasije, sprito dejstva, da so prostrane pokrajine severne južne Abesinije kakor Danakil, Ogaden in Tigre že v rokah Italijanov, postal še nekaj časa, da bo videl, kakšen učinek bodo imele sankcije na Italijo glede njene političnega zadržanja in operativno silo njene vojske. Zaradi tega bo po mnenju italijanskih vojaških krogov vodil še nadalje dosedanje taktiko in se izmikal vsakemu večjemu spopadu z Italijani. Še pred nekaj dnevi so mislili, da so Abesinci koncentrirali veliko vojsko na dobro utrjenih obrambnih položajih okrog Amba Aladžija, toda italijanska letala so v poslednjih dveh dneh ugotovila, da tam ni žive duše. Eventualno se bodo Abesinci zadovoljili z obrambo Hararja in z jačim odporom vzdolž reke Takaze, kjer hočejo za vsako ceno preprečiti prehod armade generala Maravigne, ki hoče prodirati proti jezeru Tana.

Novinarji, ki so se danes vrnili z bojišča in ki so spremljali italijanske čete od Makale, izjavljajo, da so poročila o krvavih bojih okrog Makale doela izmišljena. Med prodiranjem proti Makalu so bile samo manjše borbe. Edina večja borba je bila južno od Havriena. Tu sta padla dva italijanska podčastnika in 30 vojakov. Pred samim zavzetjem Makala so padli trije vojaški. Posadka v Makalu se je vdala brez vsakega odpora.

Fronta pri Musa Ali opuščena

Armada 20.000 izmučenih Italijanov so vrača v Assab

Addis Abeba, 11. novembra. TG. Abesinska poročila pravijo, da so Italijani opustili bojišče pri Musa Ali (na meji med francosko Somalijo in Eritrejo). Proti Musa Ali je prodirala močna armada, ki se je zbrala v Asabu na obali Rdečega morja in je imela nalog, da koraka proti jugu do železnice, kjer bi se združila s severno armado, ki bi prišla čez Makale in z južno armado, ki bi prikorakala čez Harar. Italijansko armadno vodstvo se je prepričalo, da so prometne ovire na tem kraju tako strašne, da ni pod nobenim pogojem mogoče misliti na kakšno prodiranje. Tudi vročina je neznosna. Italijansko vrhovno poveljstvo je dalo nalog tej armadni supini, naj se vrne v Asab v Eritreji. Od cele armade je ostalo še kakšnih 20.000 ljudi, ki zapuščajo bojišče in se vračajo. Veliko število med njimi jih je bolnih in so jih morali prenašati z letali. Mnogo jih je sploh obležalo. Tudi napadi Abesincev, ki so nenadoma padli na te izmučene čete, so zahtevali veliko žrtev. Italijansko vrhovno poveljstvo je računalo, da bo sultan pokrajine Asaua, ki se raztega od podnožja gorovja Musa Ali proti abesinskemu visokorobju, ostal zvest svoji obljubi in se predal. To se ni zgodilo. Ker bi bilo nečloveško svoje vojaštvo izpostavljati nevarnostim, ki jih čakajo, če bi skušali prodirati dalje, a na pomoč domačinov ni računati, se je armadno poveljstvo odločilo, da to bojišče likvidira in ohrani na eritrejski meji samo stražne oddelke. Sicer pa to bojišče sprito zavzeta Makale in nadaljnje prodiranje severne armade ter silnega udara južne armade proti Hararju, danes itak ne prihaja več v poštev.

Boji pri reki Takaze

Letala obstreljujejo Tana jezero

Čete generala Maravignija počasi napredujejo in čistijo pred seboj zemljišče v področju reke Takaze. Gorski masiv Tembijen obkrojujejo italijanske čete z vseh strani, vsled česar se bodo morali ostanki čete rasa Sejuma umakniti nazaj, ker bodo sicer ujeti. Tudi v področju jezera Tana so bila italijanska letala obsuta z ognjem iz strojne in so enako odgovorila ter prisilila abesinske vojske, da so zbežali iz mitraljezkih gnezd. Motorizirano italijansko topništvo se je v zadnjih dneh zelo izkazalo, saj je v dobrih treh dneh napravilo 130 km dolgo pot po težko prehodnih gorskih krajih, kjer ni nobenih poti.

Sasa Baneh zares padel

Pariz, 11. nov. b. Agencija Radio potrjuje vest o zasedbi Sasa Baneha, ki se nahaja 170 km severno od Gorahaja, po italijanskih četah. Trdi se, da bo zaradi tega uspeh Grazianovih čet kronan z zavzetjem vse abesinske fronte v Ogadenu. V Ogadenu se splošno misli, da bo Italija uporabila vse svoje sile, da čimprej zasede Džidžigo. Če se jim to posreči, bosta kmalu padli tudi mesti Harar in Diredava. Na ta način bodo Italijani presekali prog Džibuti—Addis Abeba in preprečili vsa nadaljnja oskrbovanje abesinske armade z orožjem in municijo na tej progi. Istočasno bi se preselila tudi vsa karavanska pota, ki združujejo Abesinijo z angleško in francosko Somalijo. Zaradi teh italijanskih operacij se vedno bolj kaže v svoji pravi luči italijanski vojni načrt. Ker je levo krilo sedanje vojske generala de Bona utrdilo svoje postojanje izza mesta Makale in ker je desno krilo generala Maravigne prekorakilo reko Takaze in prodira proti jezeru Tana, bo abesinska vojska, ki se nahaja utrjena pri Hararju, zajeta z obeh strani. Zaradi tega bo morala izprazniti tudi Harar in se umkniti proti Addis Abebi, da se izogne neprijetnim kleščam. Italijanska puščavska konjenica, ki prodira ob meji francoske Somalije, napreduje s strahovito brzino in se pričakuje, da bo kmalu vzpostavila zvezo med desnim krilom armade generala Grazianija in levim krilom generala de Bona. Razdalja med Sasa Banehom in Hararjem znaša 250 km, od Hararja do Diredave pa samo 50 km. Pri Hararju se prično zopet gorske pokrajine do višine okoli 2000 m, že samo mesto Diredava pa zopet leži v kotlini. Položaj Hararja je zelo ugoden za obrambo železniške proge z juga, toda dokaj neprikladen za obrambo s severa, in če ga bodo Italijani napadli z dveh strani, bo položaj nevzdržen.

Aparat, od katerega je odvisna usoda armad

125.000 ljudi, 50.000 živali

oskrbuje italijansko armado 500 km daleč z živežem in municijo

Asmara, 11. nov. TG. General Dall'Oras je inozemskim častnikom pripovedoval o ogromnem in odgovornosti polnem delu, ki ga mora on kot poveljnik vsega trema na severni (eritrejski) fronti vršiti, da omogoči vojakom na fronti dovoz živeža in municije.

General je dejal, da ima v ta namen na razpolago celo armado 125.000 mož, ki pa v kratkem ne bo kos svoji nalogi. Razdalja od edinega pristanišča na italijanski rdečemorski obali Massaua do fronte znaša sedaj 500 km (Ljubljana-Belgrad op. ured.). Skozi Massauo prihaja vse, ljudje, živali, provijanti, municija. Zračna črta je sicer samo 200 km, toda prometne težave so takšne, da je vse polno ovinkov, sponov, padcev. V Massauo prihaja vsak dan 4500 ton raznega blaga, ki ga je treba izkladati iz ladij in prenesti na malo ozkotirno železnico, ki pelje v Asmaro, ali pa na najnovejšo žično železnico, ki gre iz pristanišča naravnost na visokogorsko planoto. Od tam je treba vse preložiti na avtomobile in od abesinske meje dalje prenašati zopet vse na hrbtnu konji, in mul. Tren severne armade ima na razpolago 500 tovornih avtomobilov in okroglo 50.000 tovornih živali. V Adui in Adigratu so bila postavljena ogromna skladišča za živež in municijo. Samo na moki potrebuje severna armada dnevno 125 ton, drva dnevno 200 ton. Vsako jutro je treba razdeliti 200.000 hlebov kruha in ga tudi prenesti na različne odseke raztegnjene fronte, ki gre gor in dol po strahotnih zasekah. Poleg tega je treba misliti na zdravstvene priprave, 20.000 postelj za ranjene mora biti dnevno pripravljenih. V sedaj zasedeni coni dela samaritaško službo vojska 6000 sanitetnih uslužbencev. Poleg vojakov je treba oskrbovati tudi 30.000 civilnih delavcev, ki kopijejo steze in ceste. Končno se nahaja med arabskimi vojski še kakšnih 40.000 žena in otrok, ki svoje moč in očete spremljajo v vojno na fronto. Kako strahotni morajo biti napori trenske službe, bo razumel samo tisti, ki je na svoje lastne oči videl razvrzanost pokrajine. Lahko se reče, da je uspeh italijanskega pohoda bolj odvisen od nemočnega funkcioniranja oskrbovalne službe, kakor pa od hrabrosti vojsčakov samih v prvih linijah fronte. Armada generala Dall'Orasa, to je njegovih 125.000 trenskih vojakov ter njegovih 50.000 tovornih živali, je tista, ki ji gre zasluga za dosežene uspehe na severni fronti.

Mussolini o italijanski vojski

Rim, 11. novembra. e. Ob priliki današnje proslave obletnice rojstnega dne italijanskega kralja je bila v Rimu velika parada rimske garnizije, katere se je udeležilo nad 20.000 vojakov, nadalje tudi fašistična milica in bivši bojovniki. Zbrala se je tudi velika množica ljudi, na katero je imel predsednik italijanske vlade in vojni minister Mussolini nagovor, v katerem je med drugim dejal, da je imelo italijansko ljudstvo danes priliko videti samo del italijanske oborožene moči. Italijanska armada je vedno pripravljena za vsako priliko. O vojni v Afriki je dejal, da so bili v kratki dobi 1 meseca poravnani stari računi z Abesinijo, kar jih pa še ostane, bodo kmalu tudi poravnani.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme se bo držalo, najbrže pretežno oblačno tudi na vzhodnem robu Alp, na zapadu od časa do časa dež.

Otvoritev skupščine in senata

Belgrad, 11. nov. m. Za današnje skupščinske seje je vladalo v tukajšnjih političnih krogih precejšnje zanimanje, kljub temu da je bilo znano, da bo na njej predsednik vlade dr. Stojadinović prečital le kraljevski ukaz. Nekateri poslanci skupščinske opozicije so se kaj živahno gibal v svojih klubih ter obeljavali še neopredeljene poslanke. Zelo živahen je bil tudi danes v tem pogledu poslanec Milan Mravljica, ki se je spravi na poslanca Pevca. S svojo akcijo pa ni uspel ter je poslanec Pevce ostal v svojem dose-danem klubu ter bo podpiral vlado. Slovenski poslanci so se sedaj ločili tudi v plenumu narodne skupščine ter se sede več skupaj na desni, kjer so bili do zadnjega glasovanja. Po tem namreč se je ustvaril klub JRZ in je vstopilo v njega 9 slovenskih poslancev, ki jih je »Slovenec« objavil. Ti poslanci so se sedaj ločili od ostalih slovenskih poslancev: Pucelj-Marušičevih kmetij-cev in poborcev ter so danes zasedli mesta na desni okoli vladnega centra, kjer sedijo poslanci kluba JRZ in delovni klub večine. Prva mesta na levi so tudi danes zasedli Jevtičevi poslanci, predvsem ona skupina, ki jih narodna skupščina pozna samo po razbijanju po klopih in vpitju.

Otvoritev današnje skupščinske seje se je danes malo zavlekla radi konferencie, ki jo je imel predsednik vlade dr. Stojadinović na pobudo skupščinskega predsednika Čiriča s katerimi uglednejšimi poslanci vseh skupščinskih klubov: Ko je bila ta konferenca končana, je vstopil v dvorano kot prvi predsednik skupščine Čirič, za njim pa člani kraljevske vlade z dr. Stojadinovićem in notranjim ministrom dr. Korosem na čelu. Prihod vlade je bil od strani poslancev kluba JRZ in delovne večine burno pozdravljen. Predsednik skupščine je nato otvoril sejo in dal besedo predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ki je prečital naslednji ukaz:

»V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti boji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog predsednika ministrskega sveta in sunanega ministra dr. Milana Stojadinovića na podlagi čl. 32 ustave po zaslišanju ministrskega sveta odločili, da se seje narodne skupščine, sklicane na redno zasedanje 20. oktobra 1935, otvorijo 11. novembra 1935 s čitanjem tega ukaza. Predsednik ministrskega sveta naj izvrši ta ukaz. 6. novembra 1935 v Belgradu. — Pavle, Stanković, Perović I. r.«

Čitanje ukaza so poslanci pozdravili z vzkli- kom: »Živel kralj!« S tem je bila današnja skupščinska seja zaključena, prihajajo pa bo v sredo, 13. novembra, ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu te seje so volitve v stalne skupščinske odbore: finančnega, verificacijskega, imunitetnega, administrativnega ter odbora za prošnje in pritožbe. V finančni odbor narodne skupščine se voli 31 članov, v ostale odbore pa po 21.

Otvoritev senata

Po seji narodne skupščine je bila tudi seja senata, ki ji je predsedoval predsednik senata dr. Tomašić. Po prečitani zapisnika zadnje seje je imel predsednik Tomašić krajši komemoracijski govor za umrli članom senata dr. Mikličem, nato pa je dobil besedo predsednik vlade dr. Stojadinović, ki je tudi tu prečital ukaz o obnovitvi sej senata. Prihodnja seja senata bo jutri popoldne ob 4. Na njej bodo volitve v stalne odbore kakor v narodni skupščini. V finančni odbor senata se voli 15, v ostale pa po 11 članov.

Volitev skupščinskih odborov

Belgrad, 11. nov. m. Za predstoječe volitve v stalne skupščinske odbore bosta, kolikor je noči znano, vloženi samo dve listi, in sicer lista poslanskega kluba JRZ in vladne delovne večine ter lista treh skupin poslanskih klubov, in to Jevtičevega jugoslovanskega kluba, Božičevega neodvisnega kluba (pohorel) ter takozvanega delovnega kluba. Med predstavniki teh klubov je danes prišlo do sporazuma, da bodo vložili enotno listo. Zastopniki teh klubov so se sporazumeli, da bo član Jevtičevega kluba nosilec list za finančni in verificacijski odbor, neodvisni jugoslovanski klub (pohorel) za administrativni odbor in imunitetni odbor, takozvani delovni klub pa za odbor za prošnje in pritožbe.

„Klub nezadovoljencev“

Poleg ostalih klubov je imel sejo tudi skupščinski delovni klub, to je klub takozvanih skupščinskih nezadovoljencev. Seji je predsedoval dr. Ivan Lovrenčić. Na njej so bila sprejeta pravila tega kluba, nato pa se je klub konstituiral. Izvoljen je direktorij trojica, ki ga tvorijo vodja vojvodinskih poslancev dr. Kostić, vodja pučevcev in marušičevcev dr. Lovrenčić in bivši osječki župan dr. Pinterović. Po pravilih kluba bo predsedniško mesto zavezal eden od članov direktorija in sicer za dobo treh mesecev. Za prve tri mesece bo na tem mestu dr. Lovrenčić. Za tajnika sta izvoljena dr. Dragan Stanić in Milan Mravljica, za blagajnika pa dr. Butorka.

Ministrski predsednik v poslanskem klubu JRZ

Belgrad, 11. novembra. m. Poslanski klub skupščinske večine je imel skupno s klubom JRZ danes popoldne ob 5 svojo sejo. Tej seji so prisostvovali razen poslancev tudi člani kraljevske vlade z dr. Stojadinovićem na čelu. Seji je predsedoval predsednik poslanskega kluba JRZ, Dragica Cvetković. Na dnevnem redu je bilo vprašanje sestave liste za volitve stalnih skupščinskih odborov. Po razpravi je bil izvoljen poseben kandidacijski odbor devetih članov, v katerega pride po en član iz vsake banovine. Ta odbor ima nalogo sestaviti definitivno listo za stalne skupščinske odbore. Ob koncu seje so bila prečтана imena navzočih članov ter se je ob tej priliki ugotovilo, da je seji kluba JRZ in kluba skupščinske večine prisostvovalo 156 članov, 15 članov se je pa radi zadržanosti opravičilo. Od slovenskih poslancev, članov kluba JRZ, je v tem odboru dr. Vebela.

Slovenski poslanci kluba JRZ

Slovenski poslanci, člani kluba JRZ, so imeli danes popoldne v narodni skupščini sejo, na kateri so razpravljali o kandidaturah slovenskih poslancev JRZ za stalne skupščinske odbore. Na seji so sklenili, da bodo kandidirali v te odbore naslednji: Za člana odbora za prošnje in pritožbe dr. Semrov, za njegovega namestnika pa poslanca Brenčič in Kersnik; za člana administrativnega odbora dr. Klar, za njegovega namestnika pa dr. Semrov in Brenčič; za člana verificacijskega odbora Gajšek; za člana finančnega odbora, in to za prvega, dr. Koce, za njegovega namestnika pa dr. Vebela, za drugega

člana pa dr. Semrov in za njegovega namestnika Perka; za člana imunitetnega odbora dr. Vebela, za namestnika pa dr. Semrov in Gajšek.

Belgrad, 11. nov. m. Popoldne ob 4 je imel sejo klub senatorjev, JNS. Izvoljen je bil poseben kandidacijski odbor za sestavo liste za volitve v stalne senatske odbore. Kolikor je znano, bo v senatu vložena samo ena lista.

Shod združene opozicije v Petrovgradu (brez Davidovića)

Belgrad, 11. nov. m. Včeraj je bil v Petrovgradu shod združene opozicije, ki je vzbudil v tukajšnjih političnih krogih veliko pozornost. Ta shod je namreč nesporno dokaz, da obstoji v belgradskem delu združene opozicije, to je med bivšimi demokrati in zemljoradniki, resen spor. Vsi govorniki, ki so včeraj govorili na shodu, so predstavniki bivše zemljoradniške stranke, ni pa bilo govornikov drugega dela opozicije. Posebno je čudno to, da ni nastopil niti en govornik od bivše demokratske stranke. Sklicatelji tega shoda so sicer opravili Ljubo Davidovića z njegovo »bolez-nijo«, vendar je jasno, da gre v tem primeru za neresen spor, ki se je začel od znanega incidenta na kragujevskem shodu. Tedaj Ljuba Davidović ni ničesar ukrenil proti Dragoljubu Jovanoviću, ker je smatral, da more urediti zadevo z Jovanovićem samo vodstvo bivše zemljoradniške stranke, ki ji je Dragoljub Jovanović pripadal. Zemljoradniška stranka je pa proti pričakovanju Davidovića ta slučaj zamočala in s tem postopanjem Dragoljuba Jovanovića odobrila. Ravno tako ni ničesar ukrenila glede slučaja v Šabcu, čeprav je ta dogodek zapustil zelo mučen vtis ne samo na Davidovića, ampak tudi na dr. Vladka Mačka. Jasno je, da Davidović tudi načina, kako je Jovanović nastopil na tem shodu, ne more odobriti. Kljub temu pa Davidović glede postopanja Dragoljuba Jovanovića ni ničesar ukrenil, ker je pričakoval, da bo to stvar uredila bivša zemljoradniška stranka sama. V tem oziru je včerajšnji shod prinesel pravo iznenade-nje: dr. Dragoljub Jovanović je govoril tako neposredno s svojim šefom Joco Jovanovićem skupaj. Ker bi tega ne mogel storiti brez vednosti Joca Jovanovića in ker navzoči Joca Jovanović ni poka-zal, da takega nastopa Dragoljuba Jovanovića ne odobrava, smatrajo v političnih krogih, da sta se Joca in Dragoljub sporazumela. Ni sicer znano, kdaj je od tega sporazuma prišlo, zatrjuje pa se, da je bistvo sporazuma v tem, da se je dr. Dragoljub Jovanović nasproti Joci Jovanoviću zavezal, da ne bo zabajal v Bosno, kjer je zemljoradniška stranka najmočnejša, temveč da bo delal drugod, kjer bo lahko nabiral pristave za svojo stranko. Splošno mnenje je pa, da ne more sodelovati s skupino, v kateri je Dragoljub Jovanović in da torej tudi ne more sodelovati s Joco Jovanovićem, čim se je ta sporazumel z Dragoljubom Jovanovićem. V politični javnosti smatrajo, da se z ozirom na te razmere ne more govoriti o kakšni enotnosti združene opozicije.

Na obletnici premirja

Belgrad, 11. nov. m. Včeraj na obletnico sklenitve premirja je priredila ženska sekcija Fideae skupno s društvom rezervnih častnikov, z zvezo dobrovoljcev in vojnih invalidov žalno svečanost na belgradskem pokopališču, kjer so pokopani vo-jaki zavezniških držav v svetovni vojni. Ob 10 so bili žalni obredi pred spomenikom branilcev Belgrada, kjer so shranjene kosti padlih vojakov. Poleg kraljevega odposlanca Naumovića so prisostvovali tudi odposlanci vojnega ministra, pred-sednika narodne skupščine in inozemskih diplo-matov v Belgradu ter vojaški odposlanci vseh za-vezniških držav. Po cerkvenih obredih je bil kratek govor o zaslugah padlih vojakov, nakar je vo-jaska godba zaigrala himne vseh držav zaveznic. Žalno svečanost je zaključil francoski poslanik de Dampierre, ki je položil na grob venec s franco-sko trobojnicjo ter italijanski vojaški ataše, ki je položil venec v imeu italijanskega poslanika Vio-le. Nato so vsi udeleženci šli na rusko vojno po-kopališče, za tem pa na italijansko. Opravljeni so bili povsod kratki žalni obredi in zastopniki so tudi tukaj položili venec. Žalna svečanost je bila končana na francoskem pokopališču, kjer je imel francoski poslanik de Dampierre govor, katerega pretežni del je bil namenjen pacifizmu.

Odpis nezapadlega davčnega dolga konec 1932

Belgrad, 11. nov. AA. Na podlagi čl. 63 finančnega zakona za leto 1934/35, podaljšanega s čl. 7 zakona o proračunskih manjšinah za leto 1935/36 je ministrski svet na predlog finančnega ministra iz-dal uredbu o izrednem odpisu sorazmernega dela še nezapadlega davčnega dolga konec leta 1932.

Čl. 1. Davčnim obvezancem, ki od dneva ob-jave te uredbe do konca februarja 1936 prostovolj-no plačajo ves dolg ali pa del tega dolga, za ka-tere ga jim je dovoljeno obročno odplačevanje po čl. 28 zakona o izjemnih davkih in dopolnitvah za-kona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934 in čl. 49 zakona o proračunskih dvanajstih za-mesece avgust, september, oktober, november in december 1935 in januar, februar in marec 1936, se odpisje del davčnega dolga po teje razpredel-nici:

Letni obrok do konca leta 1932 dolžnega dav-ka, plačljiv v letu 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 se lahko pla-ča do konca februarja 1936 z 89% 80% 71% 63% 56% 50% 45% 40% 36% 32% 28% 25% 23%.

O znesku odpisanega davka bo prvostopna davčna oblast obvestila obvezance, tako da se lahko v roku 14 dni od dneva dostave obvestila pritožijo na pristojno finančno ravnanstvo.

Čl. 2. Izjemno od določb zakona o neposrednih davkih se imajo vplačila davka, izvršena do konca februarja 1936, na izredno zahtevo davčnega ob-vezanca prvenstveno zaračunavati po določbah prejšnjega člena za njegov še nezapadli davčni dolg do konca leta 1932.

Čl. 3. Podrobnejše določbe in navodila za iz-vedbo te uredbe bo izdal finančni minister.

Čl. 4. Ta uredba stopi v veljavo, ko bo raz-glašena v Službenih novinah.

Belgraiske vesti

Belgrad, 11. nov. m. Na tukajšnjem novem po-kopališču je bil danes pogreb Mileta Jakšića. Ob odprtem grobu so se poslovili od pokojnika pred-stavniki številnih tukajšnjih kulturnih organizacij.

Belgrad, 11. nov. AA. Italijanska vlada je pre-povedala od 12. novembra t. l. naprej svojim vzo-vnikom sprejemati pošiljke hrane, požarni, požarno-voznega blaga, poslanega iz tujine v Italijo, če je obremenjeno z izročitvijo proti plačilu v kakršnem-koli znesku ali s plačilom v naprej, večjim od 50 lir. Prepoved ne velja za pošiljke, ki so bile oddane pred 12. novembrom t. l.

Kako gleda Japonska na vojno v Afriki

Tokio, 11. novembra. TG. Uradno je Japo-nka, kakor znano, proglasila v italijansko-ahesinskem sporu svojo nevtralnost in izjavila, da hoče v vsakem slučaju, naj sklene Zveza narodov kar hoče, ohraniti popolnoma svobodne roke. V gospodarskem pogledu si Japonska od vojnih zapletitjav v Evropi in Afriki obeta nekaj dobička, in sicer računa na trge, ki jih je dosedaj držala Italija. V političnem oziru pa je slejkoprej vse težje Japonske usmerjeno k njenim ciljem na Kitajskem, pri čemer upa, da za dolgo časa ne bo nikogar, ki bi jo mogel motiti v njenih računih.

Japonsko prebivalstvo stoji čisto gotovo z vsemi svojimi simpatijami na strani Abesincev. Japonski kinematografi kažejo neprestano fil-me o Abesiniji. Neki abesinski uradnik, ki je pred tedni prišel na Japonsko, da bo oskrboval itajnsko mesto na abesinskem konzulatu, je bil sprejet od ljudstva z veliko prisrčnostjo in svečanostjo. Na javnih zborovanjih govore ljud-ski govorniki v prilog Abesincev. Dobrodela društva zbirajo denar za abesinski rdeči križ. Ne smete pa misliti, da se Japonci istoveti z Abesincem. Japonci je mnogo preveč samo-zavesten in preveč ponosen na svojo staro kul-turo in na svoj moderen položaj vesiles, da bi storil kaj takega. Pač pa tembolj poudarjajo Japonci usodno skupnost s črnimi narodi. Zo-pet, pravijo, je eden izmed barvarnih narodov v nevarnosti, da zapade nenasičenemu belemu imperializmu. Vsled tega se japonski narod kot vodilna sila med barvarnimi narodi postavlja ob stran zatiranega abesinskega naroda.

Sprito takšnega javnega mnenja bi bilo pričakovati, da bodo sankcije od japonske di-plomacije zelo v vsemu sprejete. Temu pa ni tako. Uradna Japonska sodi vse bolj hladno, kakor pa javno mnenje. Japonska politika ima daleč zastavljene cilje. Predvsem se hoče Ja-ponska tudi v tem slučaju okoristiti. Ko je 4. oktobra Anglija vprašala v Tokio, bi li Ja-ponska bila pripravljena pri sankcijah sodelo-vati, je dobila odgovor: »Japonska ni član Zveze narodov in zato jo njeni sklepi tudi nič ne brigajo. Vendar pa naj Zvenava le sklene sankcije, ki jih bo Japonska proučila in šele nato zavzela konfnoveljavno stališče.« To ofi-cijelno stališče Japonske neprestano podčrtava tudi njen tisk.

Pred pričetkom sovražnosti v Afriki je bil položaj na japonskih borzah jako trden. Po iz-bruhu sovražnosti pa se je pričela spekulacija, katere posledica je bila oslabilje skoraj vseh papirjev. Izjemo uživajo vojni izdelki, svila in umetna svila. Japonska umetna svila namreč računa, da bo prodrla na indski trg. Indija je namreč dosedaj zelo mnogo umetne svile kn-povala v Italiji. Ker pa Italija za mnogo časa izpade kot prodajalec v Indijo, se je japonska umetna svila plasirala v Indijo.

Turčija-Perzija-Afganistan

Mohamedanska trozveza

V Ženevi podpisana pogodba naperjena proti Angliji in Rusiji

Ženeva, 11. novembra. TG. Tukaj so zastop-niki Turčije, Perzije in Afganistana podpisali pogodbo, v kateri vse tri vlade izražajo trdno voljo, da bodo branile svojo neodvisnost in dru-ga drugo podpirale, da razširijo svojo politično veljavo. Tudi arabska država Hedžas je izjavila, da se pogodbi priključiti, samo jo mora prej sultan Ibn Saud še sam proučiti. Privikrat je bil med omenjenimi tremi mohamedanskimi državami sklenjen sporazum l. 1921., toda ni-kdar ni mogel prav zaživeti svoje življenja, ker je Turčija zasledovala svoje lastne koristi v Sredozemlju. V Ženevi pravijo, poznaveci ori-jentalne politike, da je ta najnovejša pogodba naperjena proti politiki velesil v Sredozemskem morju, ki bi se sedaj rade same sporazumele, ne da bi azijski državi sploh vprašale za mne-nje. Pogodba je naperjena tudi proti prizade-vanjem Anglije, ki bi rada zgradila še na su-

Tudi japonska parobrodna društva si obe-tajo iz abesinske vojne korist. Radi vojne zavarovalnice so tovari že sedaj mnogo dražji, posebno tovari za Sredozemlje. Japonci raču-najo s tem, da bo Anglija večino svojega trguv-skega brodarstva morala zaposliti v Evropi. Isto velja tudi za Italijo. Saj so veliki italijanski Lloydovi parniki nenadoma odpeljali iz Šan-gghaja v Evropo brez slehernega gosta na kro-vu. Splošno računajo Japonci, da bo prišlo do zaprtja Sueškega prekopa. Zato so vse pogodbe preračunane na pot okrog Afrike, ali pa skozi Panamski prekop.

Z vojno je neposredno oškodovana japo-nška steklena industrija, ki je svoje soli dobivala predvsem iz Eritreje in Somalije. Nadomestilo je dobila sedaj na Javi in v Ameriki.

Japonski gospodarski voditelji računajo, da vojna v glavnem ne bo Japoncem prinesla škode, ako že ne dobička. Politično pa mislijo, da bo Italija pač gledala, da se na časten na-čin izmota iz abesinske afere, ki ne bo sramo-ten za Mussolinija. Na splošno pa ne verujejo Japonci, da bi se afriška vojna raztegnila na Evropo.

Japonska bo zasedla ves Kitaj do reke Jangce

Tokio, 11. nov. b. V imenu japonskega gene-ralnega štaba v Šanghaju je dostavil kitajski obla-sti japonski poročnik ultimatum, v katerem se za-hteva popolno zadostženje za amor japonskega mornarja Hildeja Nakajema. Kakor kaže, ta ul-timatum ni bil terminiran. Čuje se, da japonsko vo-jno vodstvo zahteva od kitajskih oblasti, da tai-voj primejo morilca in ga izročijo Japonci. Če bi ki-tajska oblast tega ne hotela storiti, si bodo Japo-nci sami poiskali zadostženje. Japonska torpedovka »Akata« je že dobila povelje, da odpluje v Šanghaj ter zaščiti življenje in premoženje japonskih dr-žavljanov.

V mednarodni četrti v Šanghaju so poklicani pod orožje vsi mednarodni dobrovoljci. 200 japo-nskih mornarjev koraka neprestano po tem delu mesta. Vest o japonskem ultimatumu je povzročila paniko med kitajskim prebivalstvom, zlasti v predmestju Capeja. V mednarodni četrti se namreč bojijo, da bodo Japonci bombardirali Capej, kakor so to storili l. 1932. Vsi prehodi v mednarodni četrti so polni kitajskih beguncev, enako tudi vse ce-ste, ki vodijo iz Šanghaja v notranjost. Polcija je prepovedala vsako zbiranje na ulicah, ponoči pa je sploh vsakomur prepovedano biti na cesti. Po-ložaj je izredno resen. V evropskih krogih prevla-duje prepričanje, da bo Japonska izrabila to pri-liko v svojo korist in bo zasedla ves Kitaj do reke Jangce. Kitajska policija trdi, da je japonskega mornarja ubil Japonec, vsled česar kitajska poli-cija ne more ustreči ultimativni zahtevi.

hem pot v Indijo. Nova trozveza izjavlja, da je pripravljena oslanjati se na sovjetsko Rusijo, a zdi se, da je v pogodbi sami odgovarjala do-ložbe o vojaškem sodelovanju s sovjetsko Ru-sijo. Končno je predviden tudi način mirnega poravnania vseh med tremi državami nastalih sporov s pomočjo posebnega razsodišča. Potem-takem pomeni ta pogodba poskus, zavarovati se proti Angliji, morebiti tudi Italiji, ter celo proti sovjetski Rusiji, poskus torej, da bi te tri moha-medanske države z medsebojno podporo začele same odločevati o svoji usodi. Razume se, da je ta trozveza nepopolna in neučinkovita, do-kljer se ji še pridruži še mohamedanski Irak, ki ga pa Angleži ne bodo pustili v trozvezo, ki je ravno proti njim naperjena. Največ koristi si je pridobila Turčija, ki nastopa v prednji Aziji sedaj kot voditeljica mohamedanskih na-rodov.

Francosko-nemško zbližanje

Optimistični glasovi francoskega tiska

Agencija Havas poroča: Prihod francoskega poslanika v Berlinu François Ponceta je dal pariškim listom povod, da se danes podrobneje bavijo s francosko-nemškimi odnosi.

»Journal« izraža ob tej priliki začudenje sprit-čeo dejstva, da je možnost novih francosko-nemških razgovorov izzvala v nekem delu francoskega tiska pravo vznemirjenje. List pa je mnenja, da se je treba vendar še enkrat odločiti o bodočem franco-skem stališču napram Nemčiji. Vsekakor bi ne bilo primerno, smatrati še nadalje kot edino garancijo za mir pred Nemčijo čim jačjo oborožitev Francije. List dodaja, da bi sicer to ne bila baš najslabša rešitev francosko-nemškega vprašanja. Na vsak način je treba pomiriti one, ki se bojijo, da bi mo-glo priti do nekega prenapetega francosko-nemške-ga zbližanja. Laval pa gotovo ne spada k ljudem,

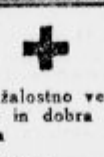
ki skušajo hkrati vloviti dva zajca. Zaukrat se bavi predvsem z ureditvijo spora med Italijo in Abesinijo. Rešitev italijanskega problema, ki po-meni v bistvu potrebo nekega naroda, da si pove-ča ozemlje, že sama po sebi pomeni pripravo za rešitev nemškega problema, ki je po svojem bistvu popolnoma enak italijanskemu.

»Echo de Paris« komentira verzijo, da sta Mussolini in Eric Drummond začela pogajati se za splošni sporazum v Sredozemlju. List meni, da si Anglija ta sporazum zamilja tako, da Italijanska, francoska in ostale sredozemske mornarice ne bi presegale določen procent ameriške mornarice. List ne veruje, da bi Francija ali Italija mogli pri-stati na tak angleški predlog. Gotovo bi mu na-sprotovali tudi druge sredozemske države. Sredo-zemski sporazum pa bi bil na drugi strani vse-kakor ugodna izhodna točka za bodočo pomorsko konferenco. Upoštevati pa je treba končno, da bo na sklenitev tega sporazuma, če bi do njega de-jansko prišlo, vselakor vplival bodoči razvoj do-godkov v Sredozemskem morju, to se pravi, da bi bil eventualni sporazum posledica teh dogodkov, nikakor pa ne že vnaprej določena osnova za na-daljnji razvoj.

Grški kralj sprejel povabilo

London, 11. nov. AA. Nj. Vel. kralj Grčije Jurij II. je sprejel pozdravno areso, ki mu jo je predložila posebna delegacija grške vlade, parla-menta in vojske. V svojem odgovoru je med dru-gim dejal, da sprejema poziv grškega naroda in se vrne v svojo domovino. Poudaril je, da se po-polnoma zaveda svojih dolžnosti napram državi in narodu, ter zahteva tudi od vsakega grškega državljanu, da se zaveda odgovornosti napram do-movini. Ob koncu svojega govora je dejal, da po-ziva vse Grke k složenemu sodelovanju za napre-dek in dobrobit domovine.

Sofija, 11. nov. m. Včeraj ob pol 13 je bolgar-ski kralj Boris sprejel v poslovnico avdicno do-seđanje jugoslovanskega poslanika v Sofiji dr. Cincar Markovića. Danes dopoldne pa je poslanik Cincar Marković sprejel domače in inozemske ču-snikarje, nakar se je ob 14.40 odpeljal v Belgrad.

Naznanjam žalostno vest, da je naša srčno ljubljena in dobra soproga, mati in sestra, gospa

Franciška Grden

soproga železniškega zvaniknika

v nedeljo, dne 10. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb drage pokojnice bo danes v torek, dne 12. t. m. ob pol treh popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek 19. t. m. ob sedmih zjutraj v cerkvi sv. Kristofa.

V Ljubljani, 11. novembra 1935.

Globoko žalujoči soprogi, otroci in ostalo sorodstvo.

Slovenski grobovi v Judenburgu

Judenburg, 10. novembra.
Malo zamude smo imeli na poti. Prehod čez mejo, mokra cesta in slabo vreme, gorski prelazi in nekateri »manevri«, ki se jim je težko izogniti, so nas zadržali, da smo prišli v Judenburg z več kot dveurno zamudo: namesto ob sedmih šele po devetih! To bi ne bilo nič hudega, če bi ne bil za osmo uro napovedan pozdravni večer judenburškega prebivalstva našim bojevnikom. Kljub

Notranjščina voj. spomenika v Judenburgu. Slika je delo domačina dir. Seppa Thoma, kamnoseška dela pa delo domačina Herberta Felice.

zamudi je občinstvo z mestnimi veljaki na čelu vztrajalo v dvorani Stare pošte in zakasnele Slovence ob vstopu v dvorano navdušeno pozdravilo. Po uradni dobrodošlici g. župana dr. Haidachera in v zahvali g. župnika Hafnerja, se je pod vodstvom mestnega poveljnika g. majorja Fruhwirtha razvila tovariška zabava, ki je trajala daleč v jutro. Godba bivšega 27. pešpolka iz Gradca je dovršeno igrala in judenburški pevski zbori so nam zapeli par narodnih. Oddolžili so se jim naši pevci s celo kopico lepih slovenskih narodnih in umetnih pesmi, ki so jih domačini z velikim zanimanjem poslušali. In ko je zadonela naša »Regiment po cesti groc«, so se domačini pomagali.

Saj so jo slovenski, maršbataljoni tolikokrat prepevali po judenburških ulicah...
Čemu smo prišli v Judenburg? Lepo je to razložil v svojem govoru g. župnik Hafner: Da molimo na grobovih svojih tovarišev za njihov dušni mir, da jim, počivajočim v tuji zemlji, prinesemo domače grude, nabrane po vseh delih slovenske zemlje, da se zahvalimo Judenburgu za žrtve, ki jih je mesto imelo z oskrbovanjem slovenskih grobov, da obhajujemo pieteto tujerodcev do naših junakov in da na grobovih vojnih žrtve pozabimo na nasprotnosti in si podamo roke v znamenju bratstva in miru med narodi.

Tem mislim je služila vsa proslava, katere se je v najlepšem redu udeležilo tisoče prebivalstva. Službo božjo in blagoslov spomenika je izvršil divizijski župnik dr. Maurer, ki je v umetniško dovršenem govoru domačinom razložil pomen spomenika vojnim žrtvam.

Odkritja spomenika so se udeležili šefi vseh krajevnih cerkvenih, političnih in vojaških oblasti in raznih organizacij. Divizionarja je zastopal g. komandant mesta, knežskofo g. divizijski župnik, dež. glavarja pa svetnik Kren.

Spomenik so zasuli z množico lepih vencev. Poleg našega domačega cvetja, so položili vence tudi občina, šolarji, invalidi, veterani, bojevniki, zastopstvo 9. lovskega bataljona, 3 strelskega polka in 27. pešpolka itd. itd.

Posebno pozornost je vzbudila pietetna gesta Slovence, ko so se obdani ob tisočglave množice domačinov podali pred spomenik v vojni padlih domačinov, da jim izkažejo svojo čast. Slovenski pevci so pred spomenikom dovršeno zapeli »Človek glej«, nato pa je deputacija Slovencev položila na spomenik krasen venec slovenskega cvetja, prepleten s trobojnicjo. Vojaška godba je zaigrala »Ich hatte einen Kameraden«, množice pa so sklonile glave v nemi molitvi.

Po defileju uniformiranih čet so se množice razšle.

Del naših udeležencev se je nato udeležil slavnostnega banketa, večina pa se je razkropila po mestu obujati stare spomine. Ta je zavil na kraj, kjer so bile nekaj barake, v katerih je dobil prvo vojaško monduro, oni v svojo gostilno, kjer je njega dni ob kozarcu mošta čakal, kdaj bo prišel na vrsto za skromni prigrizek, drugi zopet je šel obiskat svojo bivšo gospodinjjo, pri kateri je stanoval, ta ali oni morda svojo prvo ljubezen (ki pa se je po 20 letih seveda že ohladila in postarala!) Judenburg je za par ur oživel. Le prekratek je bil čas! Kmalu smo se zbasali v avtobuse in oddrli po krasni avtomobilski cesti proti domu.

Le najmočnejši kanoni so sklenili, da bodo dali slovo Judenburgu šele jutri zjutraj.

Dr. Guzelj

od 14. novembra dalje zopet redno ordinira

Glas staroupokoencev

Prejemki staroupokoencev so še vedno do polovice nižji od prejemkov, ki jih dobivajo tovariši-upokoenci po zakonih iz leta 1923 in 1931. Ako se slednji zdaj upravičeno pritožujejo zaradi znižanja prejemkov, katero da jim ogroža existenčni minimum, kaj pa naj porečejo staroupokoenci, ki že od leta 1925 morajo izhajati s prejemki, ki so bili in so še daleč nižji?

Ljubljanski »Naš Glas« z dne 15. 9. 1935 poroča, da so zastopniki bosenskih staroupokoencev bili pri gospodu finančnem ministru Letici, kateri jim je dejal, »da ima staroupokoensko vprašanje v evidenci, ker je upravičeno. Vendar je treba najprej izračunati finančni efekt izenačenja prejemkov staroupokoencev z novimi upokoenci. Za sedaj ne more nič obljubiti, poskušal pa bo, da se na jesen naredi, kar je mogoče.« Tudi na drugih oddelkih mestih se je staroupokoenski deputaciji obljubila pomoč.

Hvaležno priznavamo staroupokoenci, da se je ob septemborskem znižanju prejemkov nekoliko oziralo na nas. Toda naši prejemki so še vedno do polovice nižji od prejemkov novjših upokoencev.

Kar se pa tiče izračunavanja finančnega efekta izenačenja pokojnin, je treba pripomniti sledeče:

Vlada je imela že svoj čas namen rešiti pokojninsko vprašanje pred uradniškim zakonom iz leta 1931, v katero svrhu so ji morale vse fin. direktije 1. 1930 predložiti natančno statistiko glede staroupokoencev po njih starosti, službenih letih in prejemkih, tako da ima vlada vse te podatke na razpolago. Treba je te podatke le v toliko popraviti, da se letno 10% odšteje, toliko staroupokoencev baje letno odpade. — Sicer pa z ozirom na državne finance ni potrebno vseh staroupokoencev naenkrat prevesti na zakon iz leta 1923, ampak postopoma vsako leto nekaj. — Ako

bi pa morda formalna prevedba staroupokoencev na zakon iz l. 1923 le povzročila preveč dela, dala bi se stvar rešiti enostavno tako, da se sedanji prejemki staroupokoencev zvišajo za toliko procentov, da bodo dosegli približno višino pokojnin iz leta 1923. Vladi se je ob vsakoletnem proračunu treba le odločiti, koliko vsoto hoče obrniti v prid staroupokoencev. Potem bi bilo le potrebno preračunati, koliko letnikov staroupokoencev bi se dalo z določeno vsoto zajeti.

Češkoslovaška je to izenačenje pokojnin izvedla v 4 letih. Leta 1933 je bil zadnji najmlajši letnik izenačen. Ako pri nas ne bi šlo v 4 letih, naj bi se prevedba izvršila v daljši dobi, da bi se le enkrat začelo.

Nikakor se ne sme prezreti, da tu ne gre le za staroupokoence same, ki da so zrela za krtovo deželo, ampak tudi za njihove otroke, katerim ne morejo nuditi primerne vzgoje in preskrbe za bodočnost, kakor to zahteva interes države. Staroupokoenci zopet in zopet prosimo, da vlada in narodno predstavnitvo blagovolja v državnem proračunu upoštevati naše upravičene želje.

Dr. Jos. Kronvogel, Maribor.

KINO UNION

TELEFON 22-21

Predprodaja vstopnic od 11—12/30 in od 15 ure dalje

Danes ob 16: **Tako je končala ljubezen**
Danes ob 19:15: **Tako je končala ljubezen**
Danes ob 21:15: **Tako je končala ljubezen**
Danes zadnjič: **Tako je končala ljubezen**

Paula Wessely, Gustav Gründgens, Willy Forst
Foxov žurnal: **ZAVZETJE AKSUMA**

JUTRI: **IGRA Z OGNJEM**

Paul Hörbiger, Trude Marlen, Elga Brink

Okrog Afrike

XXXV.

Tanga (Tanganjika), 6. sept.

Danes potekata dva meseca, odkar smo odpluli iz Hamburga. Morda kdo misli, da bom vzkliknil: »Kako hitro mine čas!« Baš nasprotno: če pomislim na dneve, ko smo tovorili v Belgiji ter Nizozemskem, se mi zdi, da je bilo to že davno, pred pol letom. Isti občutek imajo tudi tovariši. Med tem časom smo toliko videli in skusili, da se nam zdi že silno dolgo, kar smo odrinili od doma. Tanga je 28. pristanišče na tej poti.

Pri kosilu sem omenil, da praznujemo danes rojstni dan našega kralja, pa so me takoj navduševali, naj — dam za prijalo.

Tanga je važno pristanišče nekdanje Nemške Vzhodne Afrike, sedaj »Tanganjika« teritorij. Tod so bili v jeseni 1914 hudi boji. Pešička nemških vojakov se je borila proti desetkratni premoči Angležev. 4. novembra je v Tangi padlo 16 Nemcev in 48 črnecv. Zagreblji so jih pod zelo debelim opijim drevesom. Pokopališče skrbno varujejo in zalijajo. 16 kamnov z bronastimi ploščami in imeni označuje posamezne grobove. Na steni v ozadju beremo: »Tukaj počiva 16 nemških junakov na kraju, kjer so padli za veličino domovine. 48 zvestih askarov in nosačev je svojim vodnikom sledilo v smrt.« Nato se naštevajo imena. Rajhovec so na dveh krajih, v Daressalamu in tukaj, položili venec na grobove padlih vojakov. Tangaški pastor je imel govor, v katerem je poudarjal zvestobo v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti. Par navdušenih besedi je spregovoril upokojeni general, nakar je vsa družba zapela pretresljivo pesem: »Ich hatte einen Kameraden (Imel sem tovariša).« Tanga je manjše mesto z 11.000 prebivalci.

Ima samo par boljnih ulic in nekaj čednih hiš. Najlepša je velika bolnišnica blizu morja med palmami, zidali so jo še Nemci. Hiše stoje posamič, obdane z vrtni. Trgovine vodijo tudi v Tangi poleg belecev večnoma Indij. Zapolnil sem si na »Tangi« nekaj valod pristno slovenskega družinskega imena. Bata ima prodajo čevljev v Daressalamu, Zanzibatu in Tangi, pa gotovo še marsikje drugod. Zamoreci so v mestu le delavci, posebno pristaniški, vojski in policisti. Celo na parniku imamo stražnika, za slučaj, če bi črneči zgrušili kaj protipostavnega. Iz zamorskih šol so prikorakali dečki v čelverostopih: črni učitelj je poveljeval: Left, right (raji) (Leva, desna!) Zamorekom pa se je korak vendar le zmešal.

Ko sem si ogledal bela poslopja, sem jo mahnil v zamorski oddelek, ki v polukrogu obdaja evropskega. Glinastih koč s slamnato streho je nešteto. Palme, opijka drevesa, akacije, lovor, platane, tako in še drugačno drevje krasi črno naselbino. Zijala vsepovedo: »Jambo, bvanca« in »good morning« se pozdravljamo. Zenske imajo v levi nosnici biser ali zlato. Iz neke koč ob belem dnevu čujem smrtanje. Pred drugo bajto drži mati dete in poje; ni po naše to petje, pa se čedno sliši. Koze in kozlički ekačejo po ogradah. Malo koruze so nasadili, banan in zelenjavo; snj so skromni do skrajnosti.

Po stezah sem hodil in se temeljito izgubil; prav nič nisem vedel, kod je mesto. Če sem izpraševal, me nihče ni razumel in še bežali so v hiše. Slednjič iztaknem »izobraženec«. Na vprašanje, kod je Tanga, odgovori: »Tukaj.« Vas je namreč del mesta. Šele, ko ga vprašam po pristanišču (harbour), me spravi na pravo pot.

Iz Tange vodi železnica v notranjost, proti Kilimandžaru, ki je 360 km oddaljen od morja.

Novi most Belgrad-Pančevo

Kakor je že »Poned. Slovenec« obširno poročal, je bil v nedeljo zjutraj na svečan način odprt most, ki veže Belgrad in Pančevo čez reko Donavo. Most je izročil prometni Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, prisostvovala pa sta tudi kraljeva namestnika dr. Perović in dr. Stanković ter vsa vlada, med temi predsednik vlade dr. Stojadinović, notranji minister dr. Korošec in vojni minister general Živković. Slavnostni govor je imel minister brez listnice Šefkija Behnen, ki je nadomestil prometnega ministra dr. Spaha.

Dosedaj je bil Banat, kjer leži Pančevo, zvezan z Budimpešto, kakor so bili pred zedinjenjem vsi kraji bivše avstro-ogrške monarhije bolj vezani z obema središčema te države. Prva skrb povojnih dob je bila, da se v naši državi osnuje notranja zveza, ki je neobhodno potrebna iz političnih, gospodarskih in strateških razlogov. Dosti časa je bilo potrebno, da se je uresničila zamisel novega mostu, ki ni samo eden največjih v naši državi, temveč tudi v vsej Evropi. Saj je bilo potrebno izsušiti ves Pančevski rt, to je obširno močvirje med obema mestoma, da se je mogla zgraditi železniška proga med Belgradom in Pančevom. Sedaj so ta velika dela dovršena in je možno priti iz Pančeva v pol ure v Belgrad, tako da prebivalcem pokrajin na obeh straneh Donave sedaj ni treba delati velikega ovinka okoli Subotice in Titela, kadar hočejo čez Donavo.

Novi del železniške proge se začne pri Kuli Nebojši, konča se pa pri vstopu na postajo Pančevo — predmestje ter je dolg 21,3 km. Proga Belgrad—Pančevo — predmestje je dolga 26 km. Na 5,8 km je nova postaja Belgrad — spodnje mesto, na 8 km pa preurejena in na 7 tirov razširjena postaja Belgrad—Donava (klavnica). Na 16,6 km je nova postaja Ovča s tremi tiri. Zatenkrat se vrši potniški promet od postaje Belgrad—Donava do Pančeva.

Neposredni vlaki bodo šli še v Petrov grad (Veliki Bečkerek) in Vršac, lokalni vlaki pa bodo imeli priključke. Novi motorni vozovi, ki jih je železnica pred kratkim dobila, bodo vozili od Belgrada do Pančeva. Proga je zgrajena kot proga druge vrste, ki dovoljuje brzino 60 km ter obtežbo 16 ton na osovino. Glavni mostovi so medtem močnejše dimenzijonirani, tako da se more proga zboljšati v prvovrstno. Novi veliki most čez Donavo so pričeli graditi že l. 1923 ter je bil obenem z mostom čez Tamiš, ki se pred Pančevim izliva

v Donavo, dovršen l. 1933. V oba mosta je vžidanih 23.200 ton železa, veljala pa sta 376.800.000 Din. Stebre in viadukt z belgrajske strani je zgradila nemška tvrdka »Siemens Bau Union«, naprave za pnevmatično fundiranje, kakor tudi vse železne konstrukcije pa je montirala skupina nemških tovarn »Nemški konzorcij za mostove«. Veliki most na Donavi ima 7 rečnih prozorov, širokih po 162 m, štiri odprtine viaduktov z belgrajske strani po 25 m in eno po 34 m, s pančevske strani pa 8 inundacijskih odprtin in sicer 7 po 32 m ter en po 30 m. Most je dolg 1,5 km. Gradnja proge same se je pričela l. 1931, zaključena pa je bila šele ta mesec. Gradnjo proge je izvršila gradbena družba Batignol iz Pariza. Skupni stroški za vse proge z mostovi znašajo 473.800.000 Din.

Sr. Martin vremenski patron

Povsod omenjajo, ko pišejo o sv. Martinu, le, da je ta svetnik zaščitnik dobrih vinogradnikov. Malokdo pa navaja, da je Martin tudi vremenski patron. Vremenski preroki, kmetje in pratike zaznamujejo po stari tradiciji in dolgoletnih opazovanjih gotove dneve, ko se pojavljajo večji vremenski preobrti. Te dneve in mesece spravljajo vedno v zvezo s kakim svetnikom. Tudi o sv. Martinu kot vremenskemu patronu je med našim narodom ohranjenih in razširjenih prav mnogo vremenskih prislovic in rekov. Navajamo samo tri značilne prislovce. Prva veli: »Če je na Martina jasen in sončen dan, bosta v 3 dneh pobeljena hrib in plan.« Drugi govori o hudi zimi in pravi: »Če je Martinov plašč v meglo zavil, bo vsakdo še zime sit.« Tretji rek pa govori o nestanovitni zimi, namreč: »Če se oblači na Martina, bo nestanovitna zima.«

Na Martina je bilo letos vreme dokaj spreminljivo, skoraj da aprilsko. Martin se je zjutraj zavil v meglo. Pojavila se je celo slana. Martinov plašč je pozneje le nekaj časa poljubilo jensko sonce. Dopoldne je celo rosilo. Nato je bilo jasno in sončno vreme. Pozneje zamegljeno. Kakšna bo torej letos zima? Odgovor si lahko da vsak sam za se. Nekateri se tolažijo, da bo še lepa pozna jesen, da ne bodo podeljeni hribčki in ravnine, da bo zima suha in zdrava. Drugi, črnogledi vremenski, nasprotno napovedujejo hudo zimo.

neze jih imenujejo po mestu Goa.
Dva dni smo stali pred Tango, daleč od obrežja. Oba dneva so nakladali, da so spravili v skladišča že velike množine bal in zabojev. Glavni tovor je sizal, konoplji podobna rastlina, iz katere pletejo vrvi, in bombaž. Služabništvo pleska zunanje parnikove stene s sivo oljnato barvo. Nekaj potnikov se je kopalo krog ladje, pa so jim prepovedali. V teh krajih je namreč mnogo somov, ki so kopalec nevarni. Skoraj vsak teden izgine kak zamorec; pograbili in pohrustali ga je som.
Okolica Tange je sama ravnina. V razdalji nad 50 km pa se vidi gorovje. Tja je izletelo nekaj potnikov. Videli so med potom velike nasade kave, bombaža, sizala, kokosovih palm, banan in koruze. To so glavni pridelki te pokrajine. Pa tudi nerodovitne zemlje in step je dovolj. V takih krajih se nahaja še »malaria-drevo«; ima zelenkasto deblo; kjer raste, je znamenje, da se tam širi mrzlica.

Sveža pošiljka pristnega norveškega ribjega olja

pravkar prispela. Olje je fino prečiščeno, brez zoprnega vonja in za vsakočar lahko užitno.

Za kvaliteto jamči:

Apoteka
Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg 12.

Drobne novice

Kaj pravite?

Naše tržne razmere (v Ljubljani) krivijo po obilnosti; to je vsem znano. — V soboto, bil je tržni dan, je ves dan deževalo. Ko je človek gledal naše okolice, zlasti kmetice, ki so prinesle to in ono napravo, pa so morale v dežju prezebeati, si je nehote misliti: Kje je tržna lopa, tržnica? Kaj ni to zaostanost?

Bili so napravljali tudi golobje. Od vsakega treba na mitnici plačati 2 Din (reci: dva dinarja) užitine. In ker ni bilo kupecv, so prodajalke dajale golobe po 2 Din 50 p, pa so se lepo proslile, da bi se jih (prodajalk) usmili in kaj kupili. Torej 50 par dobi za živčico. Ali ni ta mestna užitina prevelika?

Tam na Sv. Petra nasipu smo videli še opoldne, kako je stalo v dežju in naliču še enajst voz zeljnatih glav, pa še več voz krompirja, kupa pa nobenega. Ali bodo morali blago spet domov peljati? Ali prodati za vsako ceno?

In smo si rekli: Ali ne bi moglo mesto prodajo organizirati?

Koledar

Torek, 12. novembra: Martin, papež: Avrelij, škof.

Novi grobovi

† Na Dunaju je dne 25. okt. umrl Slovenec g. Ivan Potočnik, policijski okrajni nadzornik. Za njim žaluje poleg sedmih bratov in sester soproga Helena roj. Boncelj iz Sp. Dupelj pri Trzinu s sinovi. N. p. v m.

† V celjski bolnišnici je umrla v nedeljo v visoki starosti 78 let gospa Marija Smola, vdova po uradniku zemljiške knjige in mati pokojnega trgovca s poljedelskimi stroji v Sv. Juriju ob j. ž. Ferdinanda Smole. Dobro gospe, ki so jo vsi spoštovali, so prepeljali v Sv. Jurij ob j. ž., kjer bo danes popoldne ob pol 4 pogreb iz hiše žalosti na domače pokopališče. Naj počiva v miru! Žalujemo naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Zlato poroko sta obhajala v nedeljo 10. novembra na Brezjah zakonca Jožef in Magdalena Simenc iz Podgore pri Dolu. Zlato-poročena sta roditelja novonimenovanega stolnega kanonika v Ljubljani g. prof. Jos. Simenca. — Bog ju živi, še do skrajnih mej človeškega življenja!

— Iz poštne službe. Z dekretom poštne ministra je nastavljen za upravnico pogodbeno pošte na Vačah gđ. Draga Pirce.

Kašelj in hripavost

ublažijo Mr. Bahovecvi „Smreka“ bonboni, sestavljeni iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo.

„Smreka“ bonboni

v lekarnah in drogerijah zavitek
Din 3.— in 5.—

Apoteka

Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg 12.

— Naš konzulat v Newyorku. Kraljevska banska uprava sporoča na željo generalnega konzulata kraljevine Jugoslavije v Newyorku, da se omenjeni konzulat 15. t. m. preseli in da bo od tega dne dalje njegov naslov: 745 Fifth Avenue, II. nadstropje, Newyork City, Newyork.

— Šolske nevednosti. Na Vače hodijo v šolo otroci iz zelo oddaljenih krajev, ponekod imajo dve uri hoda do šole. Zato naši kmečki starši prično pošiljati svoje otroke šele z dovršenim sedmim letom v šolo, ker so prej premajhni in prebiki za tako naporno dolgo pot, posebno še pozimi. — Šolski zakon sicer predpisuje obvezno šolanje otrok skozi 8 let, toda če recimo po dovršenem 7. letu obiskovanja šole kmečki fant postane 14 let star in je najvišji razred dotične šole z dobrim uspehom dovršil, ne uvidimo razloga, zakaj takega fanta silijo še eno leto v šolo, ko se itak ne more ničesar bistvenega več naučiti. Zna dobro brati, pisati in računati, in to je za kmečkega fanta dovolj. Po naših kmetijah radi krize in pomanjkanja denarja ne morejo držati poslov hlapeca ali dekle, in tako domači otroci, fantje in dekleta s komaj 12 leti že opravljajo kmečka dela po svojih domovih. In če za takega 14letnega fanta ali dekle prosijo oče za oporositve nadaljnjega obiskovanja šole, ker otroka zares nujno rabi doma na gruntu za trdo delo, se šolska oblast zabarikadira enostavno za okosteneli paragraf, ki narekuje 8letno obiskovanje šole, ne glede na to, da je dotični star 14 let ter je z dobrim uspehom dovršil najvišji razred dotične šole. Posledice so, da otrok nerad, in le prisiljeno še hodi v šolo, dalje šikane od strani šolske oblasti ter nepotrebne kazni, da zaradi kakerega nujnega kmečkega dela en dan izostane iz šole, ter velika gmojna škoda pridnega kmeta, kateremu brez potrebe jemljejo domačega posla v šolo. Zato prosimo, da nadrejene oblasti tozadevno izdajo nalog, da se morajo take prošnje za osvoboditev šolskega obiska že 14letnih kmečkih otrok, katere nujno rabijo na domačem posestvu, obravnavati svobodno in ne s toleranco, ne pa birokratično.

Mladim materam

in ženam po večkratni nosečnosti pomaga naravna

Franz-Josefova

grenka voda — največkrat že v malih množinah — k rednemu delovanju črev.

Reg. po zdr. sod. sod. in nar. zdr. št. 15198, 16. V. 35.

— Deputacija združenih društev železniških upokojencev Subotice, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane, je odpotovala v Belgrad, da na merodajnih mestih skupno nastopi za interese železniških upokojencev. Deputacijo vodi predsednik združenih društev gospod Matej Kliš iz Zagreba. Društvo železniških upokojencev za drav. banovino v Ljubljani zastopa društveni predsednik Salamon.

— Prepovedani tisk. Službene novice št. 256 objavljajo, da je drž. pravdnik v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati knjigo »Abesinij«.

od M. Kus-Nikolajeva in Milivoja Magdiča, ki je izšla v Zagrebu in št. 2 lista »Mali Istranin«, ki izhaja v Zagrebu dvakrat mesečno.

— Krogla v prsu. Včeraj so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 24-letnega V. S., doma iz ljubljanske okolice. Ta si je v Kamniku, kjer je bil pri svojih sorodnikih, v samomorilnem namenu pogol kroglo v prsu. Njegovo stanje je zelo težko.

— Izprememba rodbinskega imena. Kraljevska banska uprava dravske banovine je dovolila Dragu Lorenzutti, pristojnemu na Viču, izpremembo rodbinskega imena v Lovrič in Josipu Dekutovskom, pristojnemu v Ziri, v Dolenc.

— Predavanje »Narodne knjižnice in študij« v Zagrebu. Kraljevi Marije ul. 3. V sredo 13. t. m. ob pol 21 predava g. univ. prof. dr. Ljudmil Hauptmann o temi »Kolonijalna politika Italije«. Vstop prost.

— Zveza nesamostojnih zobotehnikov Jugoslavije poziva vse zobotehnike na kongres, ki se vrši 17. t. m. v Zagrebu, v dvorani Novinarskega doma. Wilsonov trg 4, na katerem homo zahtevali revizijo zakona, ki je iz pravnega stališča krivičen na škodo zobotehnikov. Na predbacivanje zobozdravnikov, da bi z našo osamosvojitvijo trpelo narodno zdravje, citiramo izjavo predsednika češkoslovaške komisije prof. dr. A. Jirasek-a, ki pravi: »Narodno zdravje ni v nevarnosti, če bo izpeljana revizija zakona o zobozdravnikih in zobotehnikih, ampak more biti le zdravniški stan gmojno oškodovan...«

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Pocieni na Dunaj brez vizuma potuje, kdor kupi zimsko legitimacijo (Wintersaisonkarte) za 60 Din pri »Putniku«, Ljubljana, kjer se dobijo tozadevni prospekti.

— Razpisana služba cestarja. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banski upravi službeno mesto banovinskega cestarja v območju sreskega cestnega odbora Maribor in sicer na banovinski cesti reda II. št. 214 Maribor—Selnica za progo od km 0,00 do km 5,00. Prosilci za to mesto morajo izpolniti pogoje iz št. 2 uredb o službenih razmerjih državnih cestarjev in njihovih prejemkih ter ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno spisane in s kolkom za 5 Din kolokovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolokovanimi prilagami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, navedeno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblasti, da niso bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj iz koristiljublja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 10. decembra 1935 pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru.

— Poklicni vlomilec. Pekovski pomočnik, 27 letni Janez Smrčan iz Cerknice je že poklicni vlomilec in tat. Poštenega dela ne ljubi, marveč se je nazval v 5 letih raznih ječ gesla: »Nikoli ne delam, vendar dobro živim. Ti sploh ne znaš živeti! Tako je zabrusil nekoč svojemu rojaku v brk. Pred okrajnim sodiščem je bil Janez Smrčan obsojen na 1 leto strogega zaporja in 120 dinarjev denarne kazni ali še dva dni zaporja, ker je letos 26. junija vlomil v podstrežje neke hiše na Poljanski cesti. Nabral je tam bogat plen, celo 6 oljnatih, 1800 Din vrednih slik.

— Posebne vrste junak je 40 letni Janez Istenič s Kovškega vrha pri Vrhniki. Študiral je po raznih ječah že več let. Kot drzen skačak se je izkazal 15. oktobra, ko ga je mlad orožnik peljal z jutranjim gorenjem v ljubljanske zapore iz Kranjske gore. Ko je vlak privozil do št. Vida nad Ljubljano, je Janez skočil skozi okno drevega vlaka. Močno se je pobil po glavi in rokah. Nekaj dni se je klatil okrog, nato so ga prijeli pri Dobrovi orožniki. Na Jesenicah je izvršil dva vloma. Pobral je razne stvari, likerje in radioaparati, ki ga je pozneje prodal za 200 Din. Bil je Istenič pred malim kazenskim senatom obsojen na 1 leto in 6 mesecev robove ter v izgubo državljanjskih pravic za tri leta. Istenič je nekaj zamrmral in nato vprašal: »Za koliko let izgubim državljanstvo?« Predsednik: »Pri prihodnjih skupšinskih volitvah še ne boste volili.«

— Enodnevni izlet v Trst in dvodnevni izlet v Gorico—Trst z avtom 17. novembra. Prijave s fotografijo, osebnimi podatki in s plačilom do 13. novembra. — »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Dne 9. in 10. novembra bodo obrambni dnevi po vsej dravski banovini v korist zamejnih bratov. Naj ne bo vasil, ki ne bi v teh dneh napravila svoje dolžnosti! Vsi na delo pod geslom: »Zamejnim bratom!«.

Ljubljana

© Dipleme za častne člane društva »Jugliček«, ki se izroče potoj na družabnem sestanku častnim članom, so razstavljene v Jugoslovanski knjižnici.

© Velik orgelski koncert izvajajo 18. novembra ob 20 v stolni cerkvi sv. Nikolaja B. Arnič s člani oper. orkestra in pevka gđ. V. Rudolfova. Na programu so: Bach, Renner, Kimovec, Premrl, Dvofak, Dolinar in Arnič. Vstopnine ni. — Vstop samo s programom, ki se dobi v Jugoslovanski knjižnici in pri Košaku, Prešernova ul. za 4 Din.

© Prenovljena zunanost univerze. Univerza, naš najsvetejši znanstveni zavod, ki je dobila svoj dom v lični palači na Kongresnem trgu, še zlepa ne bo dobila svoje lastne zgradbe. Zoh časa pa je v teku let ugrizel zlasti zunanost palače, tako da je bila obnova fasade že nujno potrebna. Proti koncu letošnjih počitnic so obdali palačo z velikim odrom, začeli popravljati odpadli omet in beliti zidovje Zidove so končno prebarvali s prijetno sivo barvo, okrasne grbe na vogalih pa pozlatili. Hkrati s temi deli so tudi prekrili dele streh na nekaterih traktih univerzitetnega poslopja, tako, da je stavba tudi dobro zavarovana proti dežju in zamakanju, ki sicer kaj hitro uniči ostrežje. Prenovitve, ki je trajala okoli dva meseca, je zdaj končana.

© Popis okoliškega prebivalstva. Ogromno dela in težav povzroča popis prebivalstva v občinah in krajih, združenih z mestno občino. Prvotno so nameravali popisati celotno prebivalstvo Velike Ljubljane, toda tak popis bi bil združen z velikanskimi stroški, za katere ni mogoče naiti kritja v mestnem proračunu. Stroški bi znašali najmanj 100.000 Din. Odrejen je

DOBRO OBLEČENI ZA MALO DENARJA

ste lahko tudi Vi. Naglašamo: dobro oblečeni, ker naši štofi niso samo lepi ampak tudi solidni

Cene naših štofov so od 80— do 180— dinarjev.

VLADA TEOKAROVIČ KOMP

Paraćin

bil zato iz političnih in drugih razlogov le popis okoliškega prebivalstva. Domovinski urad skupno s statističnim uradom je pričel pred 14 dnevi s popisom. Sestavljene so 4 komisije, obstoječe iz 3 članov domovinskega in 1 člana statističnega urada, ki poslujejo na Viču, v Zgornji Šiški in Mostah ter na mestnem magistratu za kraje Štepanja vas, Ježica in Stožice. Popis se vrši tako posameznih oseb, živine, hiš posestev, industrijskih in obrtniških obratov ter poslovnih lokalov. Popis prebivalstva bo izveden z največjo natančnostjo. Končna statistika prebivalstva bo navajala število oseb po spolu, po starosti, po poklicih. Posebna rubrika je tudi za brezposelnost. Popis prebivalstva bo končan proti koncu novembra. Priiločno računajo, da bo mestni občini priključnih nad 20.000 oseb.

© K redukciji plač na magistratu. Prejeli smo: Z ozirom na poročilo v Vašem cenj. listu z dne 9. novembra 1935, št. 258, stran 4, pod naslovom »Kaj pravite?« prosim, da blagovolite objaviti sledeče: Gospod minister za notranje posle je z brzojavnim razpisom z dne 25. septembra 1935, IV. Br. 3618, na osnovi člena 10 uredb o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev z dne 17. IX. 1935, ki je stopila v veljavo dne 19. septembra 1935, odredil, da je ob smiselni uporabi čl. 1, 5. in 7. cit. uredb znižati draginske doklade občinskih uslužbencev in upokojencev ter znižati v smislu člena 8 cit. uredb nagrado pogodbenim občinskim uradnikom, honorarnim občinskim uslužbencem in dnevniciarjem. Mestno poglavarstvo je dobilo ta nalog od kr. banske uprave dravske banovine 25. septembra 1935. Ker pa likvidatura za osebne prejemke pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani iz tehničnih razlogov nikakor ni mogla izvršiti znižanja prejemkov mestnim uslužbencem in upokojencem v smislu cit. uredb, sem odredil, da se izvede to znižanje osebnih prejemkov šele 1. novembra 1935, in sicer z veljavnostjo od 1. oktobra 1935, odtegljaji za mesec oktober pa, da se porazdele na 4 mesece in odtegljaje v 4 mesečnih zaporednih obrokih. — Z uredbo z dne 24. okt. 1935 je bila gori navedena uredba spremenjena in izpopolnjena. Te izpremembe in dopolnitve so bile objavljene v Službenih novinah kraljevine Jugoslavije dne 25. oktobra 1935, št. 247 LXI-579 in v Sl. listu z dne 30. oktobra 1935, št. 592. Kakor v prvem primeru tako tudi sedaj likvidatura za osebne prejemke pri mestnem poglavarstvu iz tehničnih ozirov ni mogla pri izplačilu službenih prejemkov mestnim uslužbencem in upokojencem upoštevati izpremembe in dopolnitve, ker so bili službeni prejemki za mesec november mestnim uslužbencem že nakazani ob upoštevanju določil uredb z dne 17. septembra 1935 in bi vsakršno popraviljanje likvidacijskih listov v smislu izpremembe in dopolnitve v uredbi o osebnih rodb. dokladi državnih uslužbencev in upokojencev z dne 24. oktobra 1935 onemogočilo pravočasno izplačilo službenih prejemkov mestnim uslužbencem in upokojencem. — Samo po sebi se razume, da se bodo izpremembe in dopolnitve cit. uredb upoštevale pri izplačilu oz. nakazovanju službenih prejemkov za mesec december, in sicer z veljavnostjo od 1. novembra 1935. Likvidaturi za osebne prejemke sem že izdal tozadevni nalog. — Predsednik dr. Ravnihar.

Dr. Šavnik

zopet redno ordinira

© Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« namerava dne 9. decembra t. l. prirediti v filharmonični dvorani koncert slovenskih narodnih pesmi v priredbah naših skladateljev za mešan zbor. Že sedaj opozarjamo nanj.

© Odbor koroških legionarjev se najtopleje zahvaljuje vsem organizacijam in društvom za številno udeležbo o priliki pietetne komemoracije na dan Vseh svetih, ki jo je Legija koroških borev priredila na grobu Dušana Kozulja za vse padle koroške bore. — Posebno zahvalo izraža čevlčarini Bajtovi, ki je darovala na grob krasen venec ter vojnemu kuratu g. Marčiču za njegov nagrobni govor. Vsemu občinstvu in udeležencem najtoplejša zahvala za darovane sveče in poklonjeno cvetje.

© Kino Kodeljevo igra danes in jutri po znižani ceni »Pirate v zrak«.

© O Rapalu in o Primorski bo predaval g. prof. dr. Karel Capuder v četrtki na VIII. prosvetnem večeru Salezijanske prosvete na Kodeljevem.

Maribor

□ Kruh se bo podražil. Včeraj popoldne so imeli mariborski pekovi-k mojstri zborovanje v restavraciji Emeršič. Razpravljali so o novem položaju, ki je nastal v njihovem obratu zaradi zvišanja cen moke. Po dolgoletni debati, ki je trajala 3 ure, so sklenili, da bodo zvišali cene kruha za 50 par. Bel kruh, ki je bil do sedaj po 4 Din, se bo prodajal po 4,50 Din; polbelemu kruhu se zviša cena od 3,50 Din na 4 Din in črnemu od 3 Din na 3,50 Din. Drob-nemu pecivu se zaenkrat cene ne bo zvišala.

□ Spominu Janka Mlakarja. Te dni se je vršila žalna seja glav. odbora JRZ za mesto Maribor za pok. Jankom Mlakarjem. Sejo je vodil preds. F. Žebot, ki se je v toplih besedah spominjal blagega pokojnika ter omenjal njegove velike zasluge. Govorili so še ravnatelj Hrastelj, dr. Miler, Wurzing, Škerl in drugi. Pokojni Mlakar je res zaslužil, da se ga tako spominjajo naše organizacije. Rodil se je leta 1895 v Runču pri Ormožu. Že pred svetovno vojno se je uspešno udeleževal v prosvetnem društvu pri Veliki Nedelji in v Gradcu. Prva leta po vojni je bil predsednik Orla v Ormožu in je sodeloval tudi pri znani ormoški posojilnici. V Mariboru je bil ves čas tajnik Prometne zveze in dejanski urednik njenega glasila »Prometni glasnik«. Dalje je bil tajnik železniške družine, ki je postavila ob Betnavski cesti 17 hiše. Vsa posojila, ki so bila za zidanje po-

trebna, je on preskrbel, kakor je tudi uredil vse ostale zadeve glede zidanja n. pr. kupne pogodbe itd. Bil je tajnik »Narodne odbrane«, član Katoliške akcije za magdalensko župnijo in predsednik XII. pododbora JRZ organizacije za V. okraj mesta Maribora. Zlasti veliko zahvalo mu je dolžan »Slovenec«, saj mu je pridobil v teku svojega življenja okoli 120 naročnikov. S smrtjo pokojnika smo izgubili neumornega delavca za katoliško idejo. Slava Mu!

□ Društvo jugoslovanskih upokojencev v Mariboru namerava tudi letos razdeliti med svoje revne člane za božične praznike nekaj podpor. V poštev pridejo samo oni, ki še kakke podpore niso bili deležni ter so najmanj eno leto člani društva. Tiskovine za prijave se dobijo pri društvenem tajniku, Vrbanova ulica 59, ter se morajo izpolnjene predložiti tajništvu do 20. t. m.

□ Avtobusne vožnje Putnika. Na svetovno razstavo kubarske umetnosti na Dunaju bo peljal Putnikov avtokar iz Maribora dvakrat, in sicer 14. ter nato še 22. novembra. Povratek z Dunaja je 17. oziroma 23. novembra. Za dobro oskrbo v hotelu Kaiserhof je preskrbljeno. Vožnja z vizumom Din 220. V Gradcu pelje Putnikov avtokar v soboto dne 16. t. m., vozna cena 75.— Din.

□ Nov sodni cenilec. Okrožno sodišče v Mariboru je postavilo za izvedenca in cenilca za raznovrstno blago upokojenega uradnika tukajšnjega okrajnega sodišča Franca Simončiča. Dosedanji cenilec Volavšek Josip je zaradi boleznih svoje posle odložil.

□ Gozdni tek smučarjev. Člani zimsko-sportne sekcije SSK Maratona naj pridejo drevi v gardobero telovadnice k sestanku zaradi dogovora o gozdnem teku.

□ Misijonsko predavanje, ki se je vršilo v nedeljo zvečer v dvorani Zadrudne gospodarske banke, je nad vse pričakovanje uspelo. Dvorana je bila nabito polna občinstva, ki je spremljalo izvajanja misijonarja p. Demšarja z velikim zanimanjem ter ga je ob zaključku nagradilo z živahnim odobravanjem. Predavanju je prisostvoval katezoško dr. Ivan Tomažič s stolnim prodom dr. Vrabčerm, stolnim dekanom dr. Cukalo in kanonikom in mestnim župnikom msgr. Umekom.

□ Inspekcija v tekstilnih tovarnah. Že več dni se mudi v Mariboru posebna komisija finančnega ministrstva, ki inspicira tekstilne tovarne glede deviznih zadev.

□ Dr. Alfonz Wankmüller ordinira od 14. do 15. ure (2.—3. popoldne) v Gosposki ulici št. 23. I. nad. (hiša Spodnještajerske ljudske posojilnice).

□ Kongregacija za gospe pri Srcu Jezusovem ima danes sestanek ob pol 5 popoldne.

□ Organizacija mariborskega trgovstva. Na pobudo Združenja trgovcev v Mariboru je izdelala Zveza trgovskih združenj poseben pravilnik o organizaciji trgovine v sekcijah, ki ga je potrdila tudi Zbornica za TOI ter je postal pravomočen. Na podlagi tega pravilnika se je začela sedaj tudi organizacija mariborske trgovine v odsekih, ki so sestavni del združenja ter bodo imeli tudi svoje odbore, obstoječe iz načelnika, podnačelnika in dveh članov. Organizacija bo dovršena do konca tega leta.

□ Ženski žemper je bil najden v soboto zvečer v Židovski ulici. Dobi se v upravi »Slovenec«, Koroška cesta 1.

Celje

□ Zupan mestne občine g. Alojzij Mihelič je odpotoval včeraj zjutraj v Belgrad, kjer bo inter-veniral pri posameznih ministrstvih v raznih zadevah celjske občine.

□ Poročila se je v soboto v cerkvi sv. Petra v Zagrebu gđ. Ruška Jerič, hčerka ravnateljice Ljudske posojilnice v Celju, z g. Dušanom Kristanom, pripravnikom Zanatske banke v Ljubljani. Iskreno čestitam!

□ Novi upravni odbor avtobusnega podjetja mesta Celja je imel v soboto ob 2. uri popoldne na magistratu prvo sejo, pri kateri se je konstituiral. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen trgovec g. Fazarine, za podpredsednika g. ing. Dolinar, za preglednika računov pa odvetnik g. dr. Voršič in ravnatelj g. Černelč. V upravnem odboru je šest zastopnikov mestne občine, dva zastopnika denarnih zavodov in en zastopnik privatnega kapitala.

□ Krekove »Tri sestrec na odru Ljudske posojilnice. Poselska zveza v Celju bo vprizorila v nedeljo, dne 17. novembra, ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice Krekovo igro v treh dejanjih »Tri sestrec. Pred igro bo pevski zbor služkinj zapel nekaj pesmi.

□ Malinova cvetje z dozorelim sadežem je prinesel v našo podružnico g. Oevirk iz Štor. Cvetje in sad je pogol pri njegovem šebelnjaku v Štorah.

Primarij dr. Pavel Pehani

specialist za ženske bolezni in porodništvo

ordinira od 1. do 3. ure popoldne

v Celju, Jenkova ulica št. 11 a (za bolnišnico)

□ Tovorni avto v plamenih. V nedeljo okrog 4 zjutraj je izbruhnil ogenj na tovornem avtomobilu, last premogokopne družbe Bela-Motnik, na-ložen s premogom. Sofer Reitter Emil je isto okrog pol 1 pripeljal z avtomobilom iz Motnika v Celje premog. Avto je vsled pozne ure pustil na prostem za avtodelavnico Ožek v Levstikovi ulici in sicer brez nadzorstva, sam pa šel spat na svoje stanovanje v Zavodni. Avto ima svojevrsen motor, ki se požene z bencinom, gonijo ga pa plini, ki jih proizvajajo oglje. Najbrže je ogenj nastal na ta način, da so plini razgnali rezervar, pri tej priliki se je vnel bencin in nato prednji del avtomobila. Popolnoma uničena je kabina za šoferja z vsemi napravami, deloma pokvarjena pa je karoserija. Na kraj požara so hitro prišli celjski prostovoljni gasilci, ki so po 20 minutah ogenj pogasili. Premog se ni vnel. Družba je avtomobil šele pred kratkim kupila, ni zavarovan in je škode okrog 10.000 Din.

Industrija aluminija v naši državi

Produkcija boksita — Udeleževanje inozemskega kapitala pri nas

»Službene Novice« z dne 9. novembra prinašajo o ugodnostih Tovarni aluminija d. d. v Belgradu, iz katere posredoma najvažnejša določila: Tovarni aluminija d. d. v Belgradu kot koncesionarju se daje za dobo 16 let ugodnosti po tej uredbi, če izpolni pogoje, navedene v uredbi.

Najprej uredi uredbo, kaj je produkcija aluminija. Tu razume proizvodnjo sirovega aluminija iz domačih boksitnih rude, proizvodnjo postranskih proizvodov, ki se dobe pri proizvodnji aluminija, proizvodnjo aluminijevih zmesi ter predelavo sirovega aluminija in predelavo postranskih proizvodov aluminija in zmesi.

Koncesionar mora v roku treh let zgraditi tovarno aluminija, v 4 letih pa tovarno aluminijevih zmesi. Po zgraditvi mora začeti s produkcijo s kapaciteto najmanj 1000 ton letno, v dveh letih od uveljavljanja te uredbe mora koncesionar letno proizvesti do 200 ton sir. aluminija v palicah, po treh letih pa tudi odgovarjajoče količine zmesi. Od zgradbe tovarne pa do konca koncesije mora producirati zadostne količine za domače potrebe v naši državi. Koncesionar je oprosten dolžnosti proizvajati zmesi, če nima patentov tehničnih tajnosti ali nesorazmerno velikih investicij in predelavi oziroma na celotno podjetje. Če bi v teku trajanja koncesije domača potreba narasla čez 1000 ton, tedaj mora koncesionar povečati kapaciteto tovarne.

Družba se mora protokolirati pri sodišču, njena glavnica pa mora znašati najmanj 10 milijonov Din ter se mora plačati v treh letih, vsako leto najmanj po eno tretjino.

Podjetje mora v naslednjih 4 letih poročati dvakrat letno, februarja in avgusta o svojem delu ter načrtih za bodoče leto. Zaposlovati mora samo domače državljane razen če nima dovolj domačih inženjerjev in mojstrov, pa to samo začasno 4 leta od uveljavljanja koncesije se ne smejo izdajati dovoljenja za proizvodnjo aluminija, potem pa samo za one proizvode, ki jih koncesionar ne izdeluje.

Pri državnih nabavah aluminija bo imel koncesionar prvenstveno pravico, če so cene za 15% višje od najnižje ponudbe tujih ponudnikov, po vrčnani carini in transportu do mesta dobave.

V 15 letih ima koncesionar več davčnih ugodnosti kot n. pr. oprostitvev od zemljin in zgradarine za zemljišča in tovarniška poslopja na njih, vseh taks ob osnovanju, pogodb, zgradbah tovarne itd., carin za uvožene instalacije, v kolikor se ne producira v državi, dela državnih in samoupravnih tesarin, prometnega davka in luksuznega davka (to tudi za bodoče).

Poleg tega ima še davčne ugodnosti pri plačilu družbenega davka, davčnega dodatka s samoupravnimi dokladami itd., katerih je koncesionar oprosten v prvih 6 letih, nato pa se mu odračuna od davka gotov odstotek.

Čl. 12 uredbe našteva primera, v katerih koncesionar izgubi pravico na ugodnosti iz uredbe.

Koncesionar mora v teku treh mesecev po uveljavljanju uredbe položiti kavejco 1 milij. Din v glavno državno blagajno. Sankcije so določene tudi za razne primere, ko koncesionar ne izpolni obveznosti po tej uredbi.

V čl. 16 je vpoštevan tudi primer višje sile, katerega trajanje pa se vteje za izvajanje pogodbe tako, da se za toliko časa podaljša pogodba, kolikor je trajala višja sila, odnosno njene posledice.

Naša država ima na več krajih znatna ležišča boksita, ki je sirovina za aluminij. V svetovni produkciji boksita zavzema veliko mesto. Po podatkih Zveze narodov je znašala produkcija boksita v najvažnejših državah leta 1934: Francija 528.400 ton, USA 160.400 ton, Italija 134.000 ton, Surinam (Hol. Guyana v Južni Ameriki, podatki so za leto 1933) 104.000 ton, Jugoslavija 85.600 ton, Madžarska (za leto 1933) 72.400 ton in britanska Guyana (1933) 42.000 ton. Produkcija v drugih državah je slaba.

Toda produkcija aluminija ni razvita v teh državah, ampak v visoko industrijskih državah, kar kažejo naslednji podatki iz istega vira. Produkcija je znašala 1934: Nemčija 37.200 ton, USA 33.600 ton, Francija 16.300 ton, Norveška 15.500 ton, Kanada 15.500 ton, Rusija 14.400 ton, Anglija 12.500

ton, Italija 12.400 ton, Švica 8.100 ton, Avstrija 2.100 ton in Španija 1.200 ton.

Da je produkcija aluminija razvita v državah, ki nimajo same boksita, je razumljivo iz več razlogov, med katerimi je vpoštevanja vreden tudi razlog, da je treba razpolagati za to industrijsko produkcijo z velikimi količinami cenene energije, kjer pride zlasti v poštev električni tok iz velikih vodnih central, veliki investicijski stroški itd.

V naši državi so ležišča boksita razdeljena na več mest, tako se nahajajo ležišča tudi v Sloveniji, vendar pa je središče te industrije v srednji Dalmaciji in sosednji Hercegovini. Zaloga cenijo na najmanj 100 milj. ton. Eksploatacija boksita se je v naši državi začela razmeroma kasno, največ po vojni in je bila tja do leta 1925 produkcija boksita slaba. Nimamo pa v naši državi še nobene tovarne aluminija razen Kemične tovarne v Mostah pri Ljubljani, ki pa izdeluje le polfabrikate. Zato je bila z več strani poudarjena potreba, da se zgradi v bližini ležišč aluminija industrija. Tako se je dogajalo, da smo vsako leto izvažali znatne količine boksita, uvažali pa nazaj aluminij in tako plačali inozemstvu stroške za predelavo in slabili tako našo gospodarsko moč. Tako se je gibal naš uvoz v tonah sledeče: 1929 172 ton, 1930 186 ton, 1931 189 ton, 1932 147 ton, 1933 117,5 in lani 139 ton.

Izvoz boksita je znašal 1934 91.820 ton v vrednosti 10,1 milj. Din. Nasprotno pa smo uvozili lani 139 ton aluminija in izdelkov iz aluminija v vrednosti 8,1 milj. Din. Iz vseh teh podatkov je razvidno, da je tovarna aluminija naši državi potrebna. Gotovo bo tovarna zgrajena v bližini ležišč boksita in pa v bližini močnega vira električne energije.

Na eni strani je torej ustanovitev tovarne aluminija pozdraviti, na drugi strani pa nastaja s to ustanovitvijo zopet veleakutno vprašanje inozemskega kapitala pri nas. Inozemski kapital se udeležuje predvsem v rudarstvu, kjer ima res hvalježno polje dela, ki mu donaja sijajne dobičke, vzemimo n. pr. samo Bor in Trepcu. Toda ta inozemski kapital je za nas drag in skoro bi lahko rekli predrag, ker sicer na eni strani povzdiguje gospodarsko moč z izkoriščanjem naših rudnih bogastev, na drugi strani pa ne prinaša državi onega dobička, kakor bi bilo potrebno in v skladu z dobički tega tujeja kapitala pri nas.

Vzrok za prosevanje tujeja kapitala je iskati gotovo največ v nizkih mezdah našega delavstva. Z nizko plačilnim delavstvom so njegovi produktivni stroški znatno nižji kot v drugih državah in s tem tudi čisti dobički tega kapitala. Na drugi strani pa vidimo, da naš najdonosnejši podjetja ne prinašajo državi dovolj dobička v obliki davkov. Tako izkazuje borski rudnik bakra po bilanci za 1933 pri čistem dobičku 21,5 milj. franc. frankov, da je plačal davkov v Jugoslaviji le 808.543 frankov, v Franciji pa 80.788 frankov. To so preveč nesorazmerne številke z dobičkom tega rudnika.

Zato je treba problem pogledati tudi s te strani in ne samo s stališča domače produkcije in pa zaposlitve našega delavstva. Če je zaposlitev našega delavstva kupljena s tako velikimi davkami skupnosti, gotovo nekaj ni v redu in zato je dolžnost države, da inozemski kapital vsaj tako obdavi kot naš kapital. Prav gotovo pa ni v duhu te zahteve, če se oporočajo od te zahteve velika podjetja, ki se jim prepustila monopol in dajejo še druge olajšave. Preveč izkušeni imamo že v naši državi z inozemskim kapitalom. Vzemimo n. pr. samo znano podjetje Battignolles ali pa La Dalmatienne. Slednji vzelo je prav poučen. Podjetje se je v letih dobre konjunktore obvezalo zgraditi velike električne centrale in tovarne, toda te obveznosti še do danes niso izpolnile. Ker se vedno najde kakšen vzrok za neizpolnitev. Zato je potrebna velika previdnost pri takih poslih z inozemskim kapitalom.

Mogoče bo kdo rekel, da je dobro, če pritegnemo inozemski kapital v našo državo. Toda če ta kapital le preveč izkorišča naše delavstvo in sploh našo državo, potem je bolje, da se počakamo. Res nismo bogati na kapitalu, vendar smo prepričani, da bi se pri takih ugodnostih, kakor jih ima dobiti industrija aluminija, prav gotovo tudi v naši državi dobilo dovolj kapitala, ki bo z veseljem porabil tako donosen posel in bi pristal na mnogo več kot pa so pristali inozemski kapitalisti.

Poglavje o davčnih ugodnostih zasluži posebno pozornost. Danes je naše davčno breme tako težko, da je že zadnji čas, da pomislimo na razbremenitev našega prebivalstva. Še sedaj gotovi deli prebivalstva vodijo boj proti davčnim privilegijem in vsi smo zainteresirani na tem, da davčni vijak pritisne tam, kjer se da še kaj dobiti. Mne-

si je opomogel in danes je lastnik velikih zamazanih hiš v londonskem predmestju. V njegovih hišah stanujejo sami siromaki, vdove in sirote, ki si boljšeje stanovanja ne morejo privoščiti. Sartorius hiš ne popravlja — s tem bi se siromakom stanovanja podražila, toda po svojem zaupniku neusmiljeno izterjava vsak vinar. Svojo hčer je vzgojil v veliko damo in tudi sam uživa življenje brez odgovoril. Gospodarski človek. Ko njegov bodoči zet mladi zdravnik Trench zve, odkod toliko premoženje, se mu upre, da bi užival tak denar, zaroka se razdere. Pa dobra kalkulacija, ki jo terja vsako podjetje in zdravo gospodarstvo, tudi tu razreši vsa nasprotja. Mladi doktor ima na zemljišču, kjer stoji Sartoriusove hiše, po svoji teti veliko hipoteko. Ko se skrivaj zve, da namestna mestna občina preko tega zemljišča gradi veliko cesto, se lastniki nasenkraj odločijo, da siromakom temeljito popravijo stanovanja; temu se tudi dr. Trench kajpak nič ne upira, saj bo mestna občina popravljene hiše mnogo dražje odkupila kakor stare bloge. Zdaj padejo tudi moralni pomisleki glede Sartoriusovega premoženja in razdrta zaroka se popravi. Vse to nam Shaw pripoveduje deloma v vsakdanjih skoraj nebrzihih podoba, deloma v presenetljivo ostrih izbruhih. Prav v strasti, ki večkrat prikipi iz načelnosti in značaja osebe, se ti ljudje prelomijo in pokaže se njihova prava osnova: tam, kjer je prilika kaj pridobiti, se nihče ne odreče, saj denar je sveta gospodar. Tudi lepa družabna oblika velikokrat skriva najbolj nasilne in brezobzirne ljudi. Takih dokazov je Shaw postavil skoraj ob vseh osebah.

To delo je oblikovno dovolj preprosto; sloni na močnih nasprotjih in je za dobre igravce dovolj hvalježno. Režiser ing. arch. B. Stupica je notranjo zgradbo igre skrbno razbistril in dal igri prav jasen, mestoma celo zelo močan izraz. Še bolj pa moramo poudariti njegove izredne inescenarske zmožnosti. Vse tri slike kažejo ne samo izbran okus, ampak tudi čut za bistvenost občutja. Te scene tudi niso nikaki poizkusi, to je zrelo polnopravno gledališko delo, kakor ga doslej še nismo imeli. Režiser in arhitekt se v isti osebi skladno dopolnjujeta, vsa igra in scena je pretehtana celota.

Tudi igralci so v skrbno ubrani igri izčrpali

ALBUS

Terpentinsno milo odstrani vso nesnago
In varuje Vaše perilo

nja smo, da bi inozemski kapital tudi ob davčni enakosti z domačim kapitalom prišel k nam, ker bi še vedno dovolj zaslužil. Mnogo boljše pot za pritegnitev inozemskega kapitala bi bila v naši splošni gospodarski politiki, ki bi jo bilo treba ustaliti in napraviti tako, da bo vsak računal lahko s sigurnostjo svojih naložb in se mu ne bo treba bati, da bi ga s spremembo kurza v gospodarski politiki doletela kakšna izguba.

Čsl kliring z Italijo

Važno opozorilo

Dne 9. novembra je izdal češkoslovaški tisk. urad tole vevažno obvestilo:

Protivrednost čsl. izvoza v Italijo, ki se plača v Italiji od 18. novembra 1935 na skupni račun v korist čsl. izvoznika, za časa ukrepa v smislu člena 16 pakta ZN čsl. upniku ne bo avizirana.

Kritje za blago, uvoženo iz Italije v ČSR do vključno 17. novembra, se izvrši po čsl. uvoznikih na skupni račun Ital. nac. deviznega zavoda; na ta način dobljeni zneski bodo polagoma poravnani terjatve čsl. izvoznikov, ki se pojavijo na tem računu.

Z ozirom na predlog III. koordinacijskega odbora pri ZN je treba računati s tem, da z veljavnostjo od 18. novembra 1935 ne bo več dovoljen blagovni uvoz iz Italije in kolonij, razen izjem, ki so navedene kasneje. Kakor hitro bo ta ukrep o ureditvi uvoza objavljen, bo čsl. Narodna banka od 18. novembra dalje sprejemala protivrednost le za one vrste blaga, ki so tu navedene:

Točnuso se smatrajo za izjeme v gornjem smislu: 1. Plačila za blago, ki je bilo v Italiji do vključno 17. novembra sprejeto v transport v ČSR in pridejo v ČSR v času, ki ga pozneje določi čsl. trgovinsko ministrstvo. 2. Plačila za knjige, revije, periodične publikacije, karte in kartografska dela, muzikalije, tiskana ali vezana, ki so bila tudi po tem datumu uvožena iz Italije v ČSR.

Državne finance v septembru

Iz uradnega poročila finančnega ministra posnemamo, da so znašali v septembru državni dohodki 574,36 milj. Din (avgusta 629,7 milj., lani septembra 612,8 milj.), izdatki pa 579,1 (avgusta 477,7, lani septembra 565,55 milj. Din). Poleg tega je bilo v septembru neizplačanih še obveznosti za 34,6 milj. (avgusta 38,0 milj.) Din. Povojen je bil dotok posebnih neposrednih davkov, trošarin, carin in monopolov.

Državna podjetja izkazujejo v septembru dohodkov 287,15 milj. (avgusta 303,9, lani septembra 304,0 milj.), izdatkov pa 275,9 (277,8, ozi. 244,5) milj. Din.

Skupno so znašali v šestih mesecih od 1. aprila do 30. septembra 1935 državni dohodki (splošna državna uprava) 3.317,7 milj. (lani v istem razdobju 3.385,95 milj.), izdatki pa 2.786,74 (2.781,05) milj. Din in neizplačane obveznosti 138,6 milj. Din. Podjetja so dala dohodkov 1.613,6 (1.607,4), izdatki pa so znašali 1.296,9 (1.278,9) milj. Din.

Skupno so v 6 mesecih od aprila do septembra letos, kot smo že omenili, znašali državni dohodki (pri splošni drž. upravi) 3.317,7 milj., lani pa 3.385,95 milj. V naslednjem navajamo pregled dohodkov letos po skupinah (v oklepajih odgovarjajoči podatki za 1934):

Splošni neposredni davki 650,74 (730,0), posebni neposredni davki 269,4 (247,4) in izredni neposredni davki 61,35 (72,2), trošarina 405,7 (385,3), take 402,8 (425,0), carine 346,65 (333,8), monopoli (presežek dohodkov) 819,94 (773,0), razni manjši dohodki 38,1 (37,7) milj. Din. Čistih dohodkov podjetij ne moremo navesti, ker še niso zaključeni računi in bi bile do konca septembra trajajoče številke samo provizorične.

Produkcija bakra v borskem rudniku je znašala v oktobru 3.589 ton (septembra 3.847 ton). V prvih 10 mesecih letos je znašala produkcija 32.455 ton v primeri s 36.000 tonami v prvih 10 mesecih lani. Priporočiti je, da je toplotnica v mesecu maju počivala.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini nedl. Marjana, Davorina in Ljubice Bručan, trgovcev na Slov. Javorniku, zastopanih po varuhu Jos. Rozmanu, trgovcu v Ljubljani, Stenskega ul. 10. Poravnalni sodnik dr. Bregar Stanko, starejša in

oblikovno stran igre. Sartorius g. Cesarja je prav krepka podoba, ki združuje obe skrajnosti preproste ga odločnega poslovnega človeka, lepi videz pravičnosti in lakavost, pravico in krivico. Blanka g. Severjeve je nov dokaz, kako močno in svojevrstno igralko smo pridobili. Zdaj vidimo, da je bila resnično potrebna. Njena izrazna sredstva so prijetna in prožna, skrivajo pa še lep in velik razvoj. To nam potrjuje njen nad vse močno izoblikovani prelom v drugem dejanju. To je že umetnost najvišjega pogona. Gg. Jan in Daneš sta oba elegantna mlada gospoda izdelala v lepi, gladki obliki. Trench g. Jana ima sicer nekoliko več registrov, čeprav na zunaj nima prav posebnega razmaha. Odlično oznako je zopet postavil g. Sancin s svojim Lickcheesem.

P. S. V zadnjem času se proti tem poročilom oglašajo nasprotovanja. Ta nasprotovanja niso dovolj poštena, ker delajo silo resnici, pa tudi po obliki niso vedno dostojna. Naš rod je bil pred pet in dvajsetimi leti ves načelen, tak je ostal še danes, le da smo v delu tudi nekam dozoreli. Naj nam mladina pusti vsaj razgled v življenje. Naša poročila ne prihajajo iz samega osebnega veselja, ampak so vedno pisana za odgovoren list. Samo otroku je treba vsako stvar dvakrat povedati ali prepovedati, gledališče pa je za zrele in razsodne ljudi. Skušam pisati, kakor je po moji pameti za tak list spodobno, če kdo misli, da ne kaže druge opravke, jih prepustim njemu. Samo podpiše naj se tudi!

Sodobna slovenska glasba

(Konec)

Sv. a. kot komponist ni tako znan, sploh ni bil še veliko izjavan. Na tem koncertu smo slišali tri njegove pesmi in violinsko sonato. V pesmih njegovih ni tiste skladnosti med glasbo in besedilom — kot je bila n. pr. pri Osterčevih, — morda z izjemo pesmi »Kako je bilo Tebi, Marija«, kjer presneti človeka v začetku močan ekspresionistični izraz, a samo v začetku, potem namreč potegne besedilo muziko za seboj v banalnost. »Brodnik« je prav za prav čudno mešana kompozicija: na eni strani je v njej polno programatskega slikanja po vzorcu 19. stol., le da je bolj degenerirano, na

okraj, sodišča v Kranjski gori. Poravnalni upravnik dr. Stanovnik Aleš, odvetnik na Jesenicah. Poravnalni narok 5. decembra ob 11 v Kranjski gori. Ponujajo 40%, plačljivih v enem mesecu po pravomočni odobritvi poravnave, ki postane obvezna pod pogojem, da jo odobri varstveno sodišče.

Medmurske petrolejske d. d. v Selnici ob Dravi sklicuje izredni občni zbor za 20. november v Zagreb, kjer bo razpravljano o prekinitvi poslovne pogodbe s tvrdko Anton Raky, Tiefbohrungen. A.-G. v Salzgither, in o stanju podjetja. Sklepano bo tudi o obsegu nadaljnjega poslovanja družbe in o odstopu nekaterih članov ravnateljstva in nadzorstva.

Trepča Mines Limited. Družba ima občni zbor 25. novembra. Končna dividenda družbe znaša, kot smo že poročali, 9 penc, skupno 1 šiling, torej 20% imenske vrednosti delnice, ki znaša 5 šilingov. Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil glede ustanovitve eksperimentalnega odbora v okvirju uravnega odbora in glede razdelitve čistega dobička.

Zmanjšanje podlage na Poljskem. Do konca meseca avgusta 1935 zlata podlaga poljske narodne banke ni izkazala posebnih izprememb. Dne 31. avgusta je znašal čisti zaklad 511, devizni pa 11 milj. zlatov, skupno 522 milj. Do konca septembra se je zlata zaklad zmanjšal na 406,5, devizni pa povečal na 27,1, skupno 433,6 milj. V oktobru je zlata zaklad padel do konca meseca na 453,7, devizni pa na 17,3, skupno na 471,0 milj. zlatov. Odstotek kritja je padel od 44,91% na koncu septembra in 42,04% koncem oktobra. Zakonito kritje znaša 30%.

Börza

Dne 11. novembra.

Denar

Neizpremenjena sta ostala Berlin in Curib, narasla sta Bruselj in London, popustili so pa Amsterdam, Newyork, Pariz in Praga.

V zasebnem kliringu je lira notirala v Ljubljani 298,80—299,20, v Zagrebu 296,80—298,20 in v Belgradu 298,80—301,20. Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,60—8,70, v Zagrebu je narasel na 8,575—8,675, v Belgradu pa na 8,57—8,67. Grški boni so notirali v Zagrebu 30,76—31,46, v Belgradu 30,40—31,10. Angleški funt je v Zagrebu narasel na 243,67—245,27, v Belgradu pa na 242,70—244,30. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,00—6, v Belgradu 5,00 blago.

Ljubljana. Amsterdam 297,42—298,82, Berlin 1756,08—1760,95, Bruselj 739,90—744,95, Curib 1424,22—1431,29, London 215,19—217,25, Newyork 4343,94—4380,25, Pariz 288,5—289,94, Praga 181,06—182,16, Trst 355,03—358,11.

Curib. Belgrad 7, Pariz 20,255, London 15,15, New York 307,5, Bruselj 51,975, Milan 24,96, Madrid 41,975, Amsterdam 208,85, Berlin 123,70, Dunaj 56,60, Stockholm 78,10, Oslo 76,10, Kopenhagen 67,60, Praga 12,71, Varšava 57,875, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,675 Buenos Aires 0,8325.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 75—77, agrarji 43—46, begluške obveznice 58—62, 8% Bler. pos. 76—78, 7% Bler. pos. 68—69, 7% pos. DHB 75—77, vojna škoda 350—353.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 74,50 do 76,50, vojna škoda promptna 352—354, begl. obv. 60,50—61,50, 8% Bler. pos. 78—78,50, 7% Bler. pos. 68—69 (67). — Delnice: Priv. agrarna banka 227 den., Trboveljka 95 den., Osješka sladk. tov. 128 blago.

Beigrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78—79,75, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 354,50—355 (354), 12, 354,25—355 (354), begl. obvez. 64,25 do 64,50 (64,50), 7% Bler. pos. 69—70, 7% etab. pos. 79 bl. — Delnice: Narodna banka 5800 den., Priv. agrarna banka 229—230 (230, 228,50).

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica in oves: neizpr. RŽ: ne notira. Ječmen in koruza: neizpr. Moka: bč. in ban. Og. in Ogk 235—245, št. 2 215—235, št. 5 195—215, št. 6 175—195, št. 7 155—165, št. 8 105—110. Pšizol: neizpr. Otrubi: bč. in ban. in srem. 83—85, bč. ladj. 84—86. Krompir: ne notira. — Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

drugi strani pa se je avtorju z ekspresionističnimi izraznimi sredstvi posrečilo spraviti v skladno boki srašno tragični izraz, kot bi šlo za evropsko bolečino, kar se z episkim besedilom gotovo ne sklada. Zato se mi zdi ta pesem v osnovi popolnoma ponesrečena; samo ne vem, ali je avtor izbral za svojo glasbo nerodno besedilo, ali pa Askerčeva pesem ne prenese Svarove glasbe. — Še bolj nepristna in konstruirana se mi zdi njegova violinska sonata; za vsako sonato je najznačilnejši prvi stavek, in prvi stavek Svarove sonate ni v skladu z naslovom samim: prvič natpanost in prevladovanje klavirskega parta proti violinskemu (krivda na tem je le deloma tudi v izjavljanju) nasprotuje pojmu violinske sonate, drugič pa ne živijo iz te natpanosti niti sonatna forma, niti ni v nagnetenem tonskem materialu najti pristnega muzikalnega izraza v katerenkoli smislu. In tega skoro dosledno ni tudi v ostalih dveh stavih.

Leskovčeva sonata za čelo in klavir je bila Svarovi — posebno v primerjavi obeh prvih stavkov — v vsakem oziru nasprotna, ne samo z ozirom na izrazna sredstva, ki so pri Leskovcu novoromantična. Prvi stavek razodeva pristno muzikalnost avtorja, ki obenem z obvladanjem forme ustvariti v tem stavku skoro bi rekel klasičistično dovršeno formo. Škoda le, da sta oba naslednja stavka stilno nejasna in v zgradbi razbita.

Sturma pa je po treh malih klavirskih skladbica težko presojati; mislim, da bi se lahko pokazal v kakem večjem delu kot v teh 30 takih igračkah.

O izjavljanju bi še pripomnil tole: Dočim je bil vokalni del programa podan res z vso kvaliteto — peseebi je omenil »Procesio« v podajanju ge. Bernot-Golobove, je pa bil instrumentalni del nekam hitro, bolj rečno površno nastudiran. To skladbam gotovo ni bilo v korist, saj je vtis posebno sodobne skladbe, ki jo človek sliši na koncertu prvič, včasih tudi zadnjič, posebno odvisen od vrednosti izjavljanja.

Popravi v št. 258 v prejšnji polovici članka kol. 3. 13. vrsta odspodaj mesto »razgibanemu basu« — razgibanemu generalnemu basu, ter v 4. kol. 7. vrsta odspodaj mesto »v tematiko« pravilno v »matematiko«.

Pri hemoroidih (zlati žil)

zaprtju, omotici, povzročeni vsled zaprtja, prinaša vporaba

Franz-Josefove

grenke vode prijetno polajšanje.

Reg. po n. n. s. a. o. p. i. n. n. r. s. d. r. 8-br. 15485, 25. V. 35

Kulturni obzornik

Ljubljansko gledališče:

B. Shaw: Kako zabogati?

(Premiera 9. novembra 1935.)

Naša Drama je uprizorila že razmeroma precejšnje število Shawovih del, vsaj najbolj znana in najboljša. V začetku nam je bil na videz nepesniški puritanec kaj malo vabljiv, polagoma smo se ga navadili in ga začeli tudi razumevati. Shawova dramatska oblika namreč ni v ničemer tradicionalna, organizem njegove zgodbe je sama neprestana analiza človeka in v zaključkih presežne samo po dozdveni neverjetnosti. Vse te neverjetnosti pa so dobro premisljene resničnost, v njih se nam končno pokaže pravi človek, ne tisti, ki svoja slaba dejanja tako rad pokriva s čednostjo, ampak tisti, ki jih opravlja z neko zakonito nujnostjo, z redom in edino dopustno možnostjo. Shawovi ljudje se ne hlinijo, so resnično taki iz osnov, zato pisatelj ne preganja njihovih značajev, temveč ga preiskuje. Zato noče smeti stan ali družbo, rajši odkriva družabno osnovo — skratka, pisatelj se je spremenil v filozofa, kateri nikdar ne spodkopava avtoritete, pač pa gre preko njene zunanjosti do njenega jedra in šele nato pokaže njeno slabost. S tem je dramatični filozof Shaw z veliko previdnostjo in točnostjo postal tisto, kar je bil pred njim teatralni komediograf starejše dobe: prikazovavec resnice in popoljševalec človeških napak. Shaw pa noče popoljševati človeka posebej, ampak vso družbo. Zato se nikoli ne krohoče, njegov hladni posmeh se zdi kakor cinizem, ker reže do dna, pa vendar ni nič drugega kakor strastna in zavestna volja po popolni resnici in popolšanju.

Ves tak je bil Shaw že v svojem začetku. Zato je uprizoritev njegovega prvenca »Kako zabogati« za nas zanimiv in nekoliko lažji primer njegove umetnosti. Snov je izrazito socialna. Gospod Sartorius je velik bogataš; po svojem pokolenju pa ni noben potomec denarnih aristokratov, ampak sin uboge perice. Z delom in podjetnostjo

Najmočnejša abesinska trdnjava brez boja padla

Posebni poročevalec »United Press« Sandro Sandi pri italijanski južni armadi poroča o padcu abesinske trdnjave Gorahej:

»Sam sem gledal napad italijanskih čet na Gorahej, ki se je končal s tem, da so polki italijanskega generala Maletti brez boja zasedli ta ključ na fronti Ogaden. Osvojevalci so korakali v mesto, ne da bi bili kje naleteli na odpor. Abesinske čete so se že prejšnji večer umaknile od tam. Abesinci moralno najbrže niso bili kos obstreljevanju iz zraka, ki se je vršilo pred nasokom na Gorahej. Bežali so, preden so italijanske kolone začele nastopati na odločilni udarec proti utrdbam.

Ko sem hodil skozi utrdbo, sem videl, da so italijanske letalske bombe naredile precej razdejavanja na utrdbah in da so močno poškodovale postojanke abesinskih brambovcev, ki so bile utrjene s strelskimi jarki. Abesinska posadka v Goraheju je štela 3000 mož redne vojske, 60 strojnih pušk in nekaj protiletalskih topov manjšega kalibra. Strategični položaj Goraheja je imeniten. Mesto leži v kotlini. Na ravlini, ki se razteza do vznožja gričev, kateri obkrožajo mesto, ne raste nobena rastlina in nobeno drevo in je vsled tega strelcem lahko streljati s puškami in s strojnicami. Močno utrjene abesinske postojanke na obrežjih reke Fafan, so bile spretno zgrajene, da so delale dvojni obrambni sistem proti napadalcu. Italijanski napadalci bi morali prekoračiti globel, preden bi prišli do prve utrdbе.

Beg Abesincev iz Goraheja se je zgodil nenadno. Mnogi izmed njih, celo njihov vrhovni poveljnik general Azeverk, so pustili v mestu svoje imetje. Kakor so mi pripovedovali abesinski ujetniki, se abesinske čete redne armade niso izkazale kdove kako hrabre. Čete Somalcev pa so pobegnile že v nedeljo po prvem letalskem napadu. Baje je abesinske brambovce tako zmedlo in jih poglavo v beg dejstvo, da je bil njihov poveljnik ranjen. Ko je on padel, je zmanjkalo vsakega enotnega vodstva.

K temu poročilu bi dodali še to, da je abesinski poveljnik po soglasnih drugih vestih mrtve, ker ga je raztrgala italijanska letalska bomba.

Kje tiče Abesinci?

Na severnem abesinskem bojišču so Italijani zavzeli starodavno mesto Makale. To mesto je v vojski L. 1896 že enkrat padlo Italijanom v roke. Makale leži 100 km od Adigrata, če računamo zračno črto. Vedno znova pa nastaja vprašanje, kje tiče tisti stotisoč oboroženih Abesincev? Italijanski letalci jih ne morejo najti, četudi ponoči letajo in ozemlje z žarometi razsvetljujejo. Pač pa imamo precej natančna poročila, kako so Abesinci oboroženi. Ta poročila pravijo, da imajo Abesinci na razpolago nič manj kot 200.000 najmodernejših pušk, poleg tega pa še en milijon drugih modelov. Strojnih pušk imajo okrog 2000 in z 2 in pol milijona nabojev. Poljska artiljerija ima 300 topov. Kdaj torej bodo Abesinci porabili svoje čete, ki se vsak dan množijo, in svoje orožje, ki ga imajo na razpolago? To je vprašanje, katero si stavlja vsak italijanski vojak.

Eni trde, da se bodo Abesinci Italijanom ustavili šele pri mestu Desie, ki je od Makale ravno tako daleč, kakor Makale od eritrejske meje, to je v zračni črti 300 km. Kakor znamo, so Italijani hoteli od svojega pristanišča Asab v Desie zgraditi

Carjeva hči Anastazija zopet straši

Kakor se še marsikdo spominja, se je pred nekaj leti na Nemškem neka ženska izdajala za rusko veliko vojvodinjo Anastazijo, hčerko umorjenega ruskega carja. Poročila so sicer trdila, da so bili s carjem in carico takrat umorjeni tudi vsi otroci. Ženska pa je trdila, da je bila tudi ona nevarno ranjena, da pa se je na čudežen način vendarle rešila in pobegnila v Nemčijo. Prepričani, ali je ta ženska res carjeva hčerka Anastazija, ali pa se ženska le dela tako, je takrat razburjal vse evropeko časopisje, zlasti pa ruske emigrante. Eni so ji verjeli, drugi pa ne. Končno so vsi prišli do prepričanja, da ta ženska s svojim nastopanjem le slepari, čeprav je bila morda pravi Anastazija res precej podobna. Sedaj je svet imel mir pred njo in jo je že docela pozabil.

Sedaj pa new-yorški list »Sunday Times« poroča, da se mora new-yorško sodišče vnovič pečati s tem vprašanjem. Anastazija Čajkovskij, kakor se ženska sedaj piše, je namreč vložila tožbo, da ne ji izplača 1.400.000 funtov (nad 300 milijonov dinarjev) iz carskega premoženja, katero je naloženo v neki new-yorški banki.

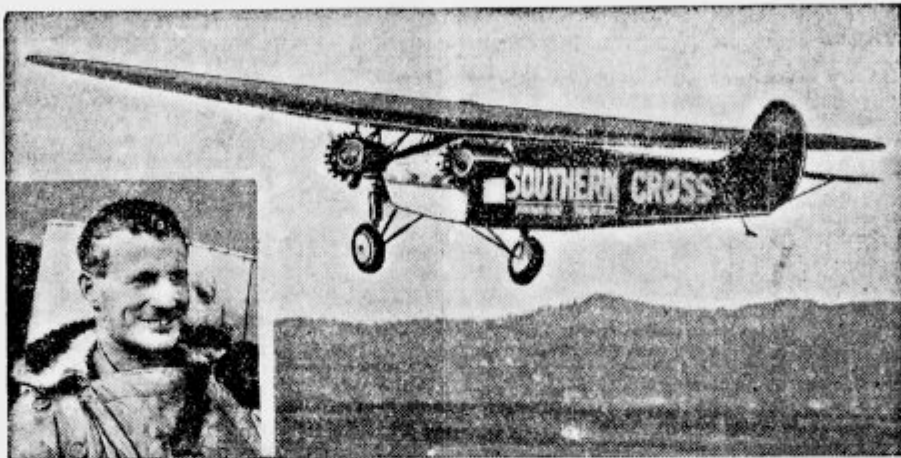
vojaško cesto, ki bi bila v zračni črti 400 km dolga, česar jim pa abesinski neguš ni dopustil.

Iz Addis Abebe poroča 9. t. m. nemški vojni poročevalec Zimmermann:

Preteklo noč se je neguš s svojim prestolonaslednikom v avtomobilu odpeljal na oddaljeno letno bivališče Genet pri Goloti. Genet, kakor pravijo temu kraju, pomeni raj. V soboto dopoldne si je neguš s prestolonaslednikom ogledal kadetnico v Goloti, katero vodi švedski častnik. Kadetom je razlagal uporabo avtomatičnega orožja, poljsko službo in ostro streljanje. Neguš sam je večkrat posegel v pouk in je zlasti spraševal kadete, kako se čitajo zemljevidi. Kadeti, ki izhajajo iz prvih abesinskih vojaških rodov, so napravili najboljši vtis.

Pred nekaj dnevi je odšel na severno fronto večji vojaški transport. Odpravljal se je po abesinski tradiciji na način, iz katerega bi človek sklepal, da se pripravlja važna odločitev, ali pa vsaj poskus take odločitve. S seboj so vojaki vzeli dve izrezljani skrinjici s pobožnimi napisi in znaki, katere imajo za sveto reč. — Dozdeva se mi, da se za tole majhno gverilsko vojsko skrivajo prave abesinske obrambne priprave in da Abesinci svoje glavne čete za glavni odpor šele pripravljajo.

Letalec Kingsford-Smith izginil

Sloveči letalec Kingsford-Smith je z letališča Lympne odletel proti Avstraliji. Srečno je priletel do Alahabada v Indiji. Od tu se je spustil proti Singaporu, kamor pa ni prišel in ga sedaj že več dni pogrešajo. Vse ladje v Bengalskem zalivu

in ob malajski obali so obveščene, da ga iščejo. Tudi letala ga vse dni iščejo, a doslej brez uspeha. Zato se boje, da ga ne bodo več živega našli. — Na sliki vidimo letalca in njegovo letalo, s katerim je lani poletel v Avstralijo.

Iz Vladivostoka v London po Severnem ledenem morju

Najsi tudi ruski znanstveni krogi pretiravajo svoja odkritja, je vendarle treba poudariti važno dejstvo, da sta dve ruski ladji prvič prepluli Severno ledeno morje od Vladivostoka do Murmanske. Ena izmed obeh ladij je imela na krovu tudi velik tovor severno-sibirskega lesa, ki ga je iz Murmanske peljala naprej v London. Zgodilo se je torej prvič v zgodovini sveta, da ladje iz Daljnega vzhoda niso plule v Anglijo skozi Sueski prekop, ampak iz severno-sibirskih morij skozi Beringovo ožino naravnost v Evropo.

To je dogodek, ki bi mogel v razvoju svetovnega plovstva povzročiti celo revolucijo in bo tudi na srednjo Evropo imel velik vpliv. Obe ladji sta odpluli iz Vladivostoka 23. junija. Istočasno sta dve drugi ladji od nasprotni strani odpluli proti Vladivostoku tako, da so ob istem času po Severnem ledenem morju plule 4 ladje. Prvi dve ladji sta sredi avgusta pripluli do polotoka Tajmir, ki je najbolj severni del Sibirijske. Okoliščine so tu navadno take, da bi se morala plovba ustaviti, ker ne bi mogla naprej, če ne bi ji prišli na pomoč ledolomci. Ledolomci pa so tem ladjam omogočili nadaljevanje vožnje.

Vsa ta pot je dolga kakih 8000 km. To številko pa moremo resno presoditi šele, če vemo, da je pot iz Londona skozi Sueski prekop v Vladivostok dvakrat tako dolga, da torej znaša 16.000 km. Če vpoštevamo še visoke stroške za prevoz skozi Sueski prekop, tedaj bomo šele jasno razvideli, kako važna je morda novo odkrita pot po morju ob severni Sibirijski. Saj že iz zgodovine Evrope ob odkritju Amerike vemo, kako so spremenjena pomorska pota odločilno vplivala na usodo celih dežel in narodov v Evropi.

Vendar se moramo varovati prevelikega optimizma. Rusi si kajpada veliko domišljujejo o teh

svojih odkritjih. In ruski profesor Smit, ki je s svojimi pripravami in raziskavanji šele omogočil plovbo skozi Severno ledeno morje, dela že fantastične načrte. Vendar je vključ temu treba še marsikaj premisliti. Najprej si moramo biti na jasnem, da po novi poti pozimi ne bo mogoče voziti. Po tej poti morejo pluti ladje samo od konca maja do oktobra. Tedaj pa se paroplovni promet v teh morjih mora ustaviti. Poleg tega je treba za promet skozi Ledenno morje luke in pristanišča dobro pripraviti. Treba bo v posameznih pristaniščih število ledolomilcev izdatno povečati, povsod bo treba urediti brezzične postaje, ki bodo pošiljale poročila o vremenu, ledu, temperaturi itd. Kajpada bo treba pomnožiti tudi število pristanišč in urediti skladišča. Doslej je tam še vse zelo preprosto.

Vendar je sedaj gotovo vsaj to, da je severna Sibirija odprta svetu. Značilno je, da je sedaj ruska ladja »Staljingrad« prva pripeljala v London iz Sibirijske sibirski les. Orjaški veletoki Sibirijske Ob, Jenisej in Lena bi plovile sibirski les do morja. Lesna skladišča so Igarki ob Jeniseju že napravljena in jih bodo drugod napravili še več. Sibirija je neizmerno bogata orjaških gozdov, ki bodo v bodoče v svetovni lesni trgovini lahko igrali veliko vlogo, če bo ta les mogoče po primerni ceni vreči na trg. Severna Sibirija je tako velika kakor vsa Evropa in je bogata ne le lesa, ampak drugih poljedelskih pridelkov. Vprašanje je le, kako to bogastvo spraviti na trg. Zaradi strašnih razdalj je nemogoče misliti, da bi mogle železnice to opraviti, ker so železnice predrage in bi zaradi tega blago ne moglo konkurirati. Če bi se torej res uresničilo to, kar so Rusi letos poskusili, da bi bila po Severnem ledenem morju mogoča zveza med vzhodno Sibirijo in Evropo, bi bilo to vprašanje rešeno. S tem seveda bi pa nastala nova gospodarska vprašanja za druge dele Evrope.

Italijanski tank plava čez vodo.

Kralj zbira star denar

V pričetku tega meseca je italijanski kralj Viktor Emanuel obiskal na novo odprto rimsko vseučilišče, ki je italijanskega kralja izvolilo za častnega doktorja literarne in filozofske fakultete.

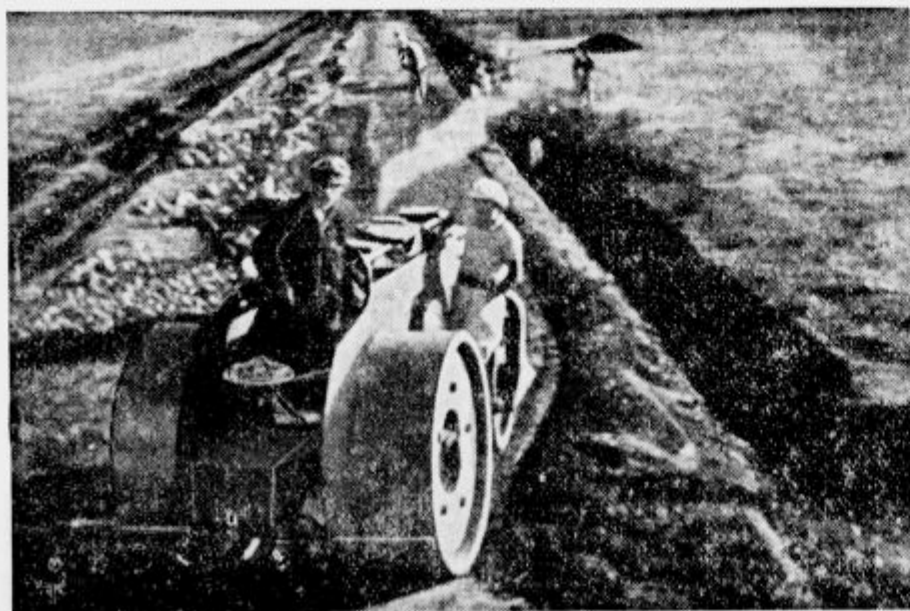
S tem dejanjem je rimska univerza počastila znanstvene zasluge italijanskega kralja. Viktor Emanuel je namreč znan nabiralec starinskih novcev ter je o tem spisal obširno knjigo »Corpus nummorum italicorum«. To delo je med učenim svetom zbudilo veliko pozornost. Kralj Viktor Emanuel je zbral in popisal rimske denarje od razpada starega rimskega cesarstva pa do danes. Zbral in pisal pa ni le kot navdušen zbiralec, ampak tudi kot resen strokovnjak. Vsak denar je temeljito preučil in popisal v katalogu.

Ze l. 1910 je Viktor Emanuel izdal katalog denarja, katere je izdala svojska kraljevska rodbina. L. 1933 pa je izšel 14. in zadnji zvezek, kateri popisuje novce Umbrije in Lacija. Kralj je zapisal, da je njegov katalog poskus za sestavo glavnega kataloga srednjeveških in modernih denarjev. V resnici pa je ta poskus monumentalno delo, ki je vseskozi metodično kronološko uredilo denarje vseh italijanskih dežel. Za tako delo je pa treba podrobno poznati italijansko zgodovino in posebnosti nekdanjih številnih italijanskih držav. Poleg zgodovinskega znanja, pa je potreba še precej dobro poznati umetnostno zgodovino in gospodarstvo tistega časa. Zato ni čudno, če so profesorji filozofske fakultete rimske univerze svojega kralja imenovali za častnega doktorja.

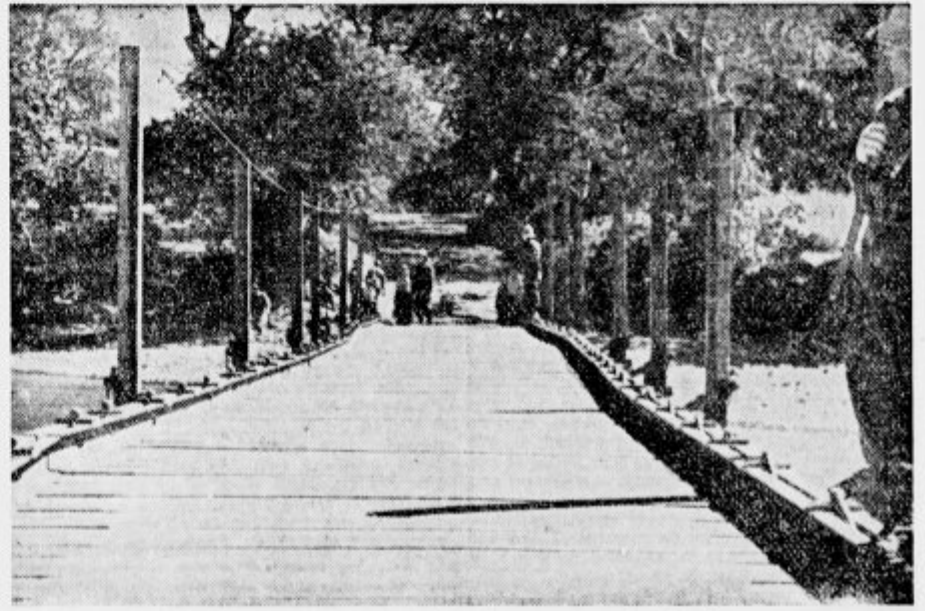

Svedski kralj Gustav na lovu. Čeprav že močno v letih, se svedski kralj Gustav vsako leto za nekaj tednov na jesen umakne iz glavnega mesta in gre na lov na losa.

Razlaga. »Stric, zakaj pa petelin poje?« — »Pravijo, da vselej takrat zapoje, kadar se je kdo zlagal.« — »Kako pa to, da poje zjutraj navsezgodaj, ko še vsi ljudje spijo?« — »Ali ne veš, da takrat nočne časopise tiskajo!«

Italijani s cestnim valjarjem utrjujejo nove ceste.

Most, ki so ga postavile italijanske čete čez reko Mareb.

Škol dr. Gregorij Rožman

Pismo iz Amerike

Na pacific-limited vlaku, 18. okt. 1935.
Na 1652 km dolgi poti sem iz Denverja v Buthe (izg. Bjuiti) v Montani, 26 ur bom na vlaku.

Slovo iz Leadvilla, zlasti od g. župnika Trunka, je bilo težko. V nedeljo, 13. t. m. sta prišla iz Puebloa g. John Germ, podpredsednik K. S. K. Jednote, in John Stariha z avtom in opoldne smo morali oditi! Krasen solnčen dan! Vožnja skozi Koloradske gore je bila res prekrasna. Ob 2. uri popoldne smo se ustavili v Salidi (izg. Selajda), kjer so se zbrali slovenski farmerji iz okolice. Večinoma so prej delali v zlatih rudnikih leadvillskih, ko pa je delo pojemalo, so si kupili nekoliko nižje farne. Za naše pojme so to veleposestniki, kakršnih pri nas ni; do tisoč glav živine in čez imajo nekateri. Na splošno so prav zadovoljni, dasi tudi tožijo nad »križo«, češ da živina nima prave cene. Sli smo v cerkev, tam sem jim povedal nekaj besed in g. župnik Oman je dal blagoslov z Najsvetejšim. Pa še smo stali pred cerkvijo (je irska župnija s kakimi 2000 dušami) in dolgo bi bil moral pripovedovati o setarem kraju, pa če poznam to in ono vas, tega in onega človeka — ako ne bi bil vodja potovanja dal znamenja, da je zadnji čas odrinil. Ker se je med potoma še »kara« (avto) začela nekaj kujati, smo prišli v Pueblo šele ob pol sedmih. Pred slovensko cerkvijo Marijinega Vnebovzetaja so nas čakali potrpežljivo že od pete popoldanske ure. Takoj so morali imeti kratek govor in nato pete litanije. V ponedeljek, 14. oktobra se je pričela 40-urna pobožnost. Veliko je bilo spovedovanj, po dve pridigi na dan. En dan je bil angleški, zato sem se jaz skrtil v spovednico in prepuštil prižnico fathru Omanu. Ameriške slovenske se bom kmalu popolnoma priučil, tako so konstatirali otroci katoliške šole, katero vodijo benediktinci, izmed katerih so štiri Slovenci. P. Ciril Zupan, predoseljski rojak, pa je vključ temu, da bo že prihodnje leto praznoval zlato mašo, še zelo krepak, delaven in njegovi slovenskosti se ameriški vpliv prav nič ne pozna. Dve sestri njegovi in brat so z njim vred v benediktinskem redu. V sredo, 16. oktobra smo obiskali novo benediktinsko opatijo sv. Križa v Canon City. Je lepa gotska stavba, ima »visoko šolo« (High School), t. j. naša nižja gimnazija do vključno petega razreda in »College« (kolež), t. j. naša višja gimnazija. Tudi svojo teologijo imajo; našel sem v njej nečaka g. spirituala dr. Cirila Potočnika, ki prav dobro slovensko govori in si želi priti v stari kraj, da bi se bolj navadil materinskega jezika. Se enega slovenskega tovariša ima, patra Daniela Guidico, ki je pueblanski rojak.

Iz Canon City smo zdrčali še nekaj milj dalje ter obiskali viseči most nad »Kraljevim žrelom«, od katerem sem zadnjič pisal. Ko sem gledal ta most iz globokega jarka ob vlaku, sem mislil, da ga je ustvarila ameriška tehnika iz važnejših prometnih razlogov. Ko sem pa bil na njem, sem spoznal, da v prometnem oziru nima posebnega pomena, pač pa je pridobitno podjetje. Nekaj denarnih ljudi v Texasu je ustanovilo družbo, postavilo most in pobira zdaj vstopnino, pol dolarja za osebo (avto pa je prost)! Radovednežev pa je zmerom dosti. Ko smo bili na mostu, je pihal močan veter skozi žrelo in most se je zibal, dvigal in padal kakor ladja na morju.

Zvečer so cerkvena in kulturna društva priredila akademijo v pozdrav in slovo. G. John Germ, sam sijajen pevec, vodi moški zbor, ki je med drugimi zapel tudi koroško »Pojdem v Skufco«.

V četrtek, 16. oktobra se je bilo kar težko posloviti. Ni lahko skriti solze, ko sešes v roko v zavesti, da se najbrž nikoli več videli ne bomo. Le otroci so bili veseli, ker so dobili prost dan radi mojega obiska ozir. odhoda. Dolgo so še mahali za nami. Zadnji trenutek, ko sem sedel v avto Mra. Petrosa, Dalmatina, da odpelje v Denver, je prihitelo dekle po podobico za mater in tako povedalo svojo željo: »Mama bi lajkala imeti an holi pikker, ga bo kipala za spomin na Vaso« (Mama bi rada imela sveto podobico, jo bo hranila za spomin na Vaso).

Denver, kjer vodi g. Judnič (iz Kota pri Semiču) župnijo Kraljice presv. rožnega venca, je mesto, ki mi je doslej v Ameriki najbolj ugajalo. Leži 1600 m nad morjem na široki planjavi. Proti zapadu se vidi dolga vrsta Rocky Mountains, pravkar z novim snegom pokrita. Zrak je čist in zdrav. Mesto, ki šteje kakih 300.000 prebivalcev in nosi naziv »Kraljica planjav«, je zelo razsežno. Razen par starejših ulic v sredini mesta, so vse ulice obsejane z dvojnim ali celo četvernim drevoredom. Vsaka hiša stoji zase, obdana z zelenjem in s trato. Več zelo obširnih parkov je na razpolago. Vsek sme hoditi po travi, se vleči v njo po mili volji, pa zaradi tega trati ni nič slabša kakor v Ljubljani, kjer se nihče ne sme privoščiti takega užitka na Gradu ali v Tivoliju. Industrije mesto in okolica nimata, samo velike klavnice so, v katerih je zaposlenih mnogo Slovencev. Zato pa je priljubljeno letovišče in bivališče ameriških milijonarjev. Mogle ne poznajo. V letu imajo 360 solnčnih dni, pa še ostalih pet posije solnce vsaj za trenutek, če že ne na mesto, pa na bližnje gore.

Denver je sedež škofije za vso koloradsko državo. Ima lepo gotsko stolnico, katere beli zvoniki niso očerneli od dima, dasi bo prihodnje leto obhajala 75-letnico. Ogledal sem si novo bogoslovno semenišče. Stalo je pol milijona dolarjev in ima prostora za 130 bogoslovcev. Naše novo Baragovo semenišče v Ljubljani bo moralo biti precej cenejše, a bo moralo isto nuditi. Denverko semenišče ima krasno cerkev, celo baziliko, moderno stavbo, znotraj in zunaj iz opeke, ki je na poseben način izdelana in mnogo bolj trpežna kakor naši ometi, ki zahtevajo drago vzdrževanje. Pri nas take opeke ni, tukaj pa so hiše, ki niso lesene, vse iz opeke. Poslopje semenišča ni veliko, dvonadstropno; a vsak gojenec ima svojo sobo. Nadstropja so nizka, sobe niti 3 m niso visoke. Obednica pa je zelo visoka dvorana v posebnem poslopju. Pravkar so pripravljali za večerjo. Father Oman me je opozoril, naj ljubljanskim bogoslovcem nikar ne pripovedujem, kakšno večerjo imajo njihovi kolegi tu, sicer bi vsi hoteli oditi v Ameriko. Večerjo imajo po ameriški navadi ob 6. Ob pol osmih do de-

vetih je še študij. Okrog semenišča je zemljišče 60 akrov (aker je nekoliko manjši kakor naš oral). Idealna igrišča, brez katerega ameriški študent ne more študirati. Pa ima tudi za državo velik pomen. Ameriški študent se ne peča s politiko, ni revolucionaren, ker živi poleg študija le za šport, posebno nogomet. Tekme med posameznimi univerzami in katedži so vedno velike in privlačne senzacije, o katerih vse časopise na dolgo in široko piše in vsa javnost govori, bolj kot o italijanski vojski. Posebej sem se informiral pri merodajnih osebah, ki imajo zidostne izkušnje, a soglasno vsi izjavljajo, da je šport z žogo največjega pomena za telesno in moralno zdravje mladine. Potemtakem bi imeli pri nas mnogi vzgojitelji še zastarele nazore!

Denverko semenišče vodijo lazariati. Med bogoslovce je tudi Slovenec Matt Blenkuš, nečak g. župnika Omana. Semenišče leži precej zunaj mesta in nudi čaroben razgled na planine, za katerimi je pravkar zahajalo solnce, ko smo se poslavljali od prijaznega direktorja in mladega Matta (izg. Meeta).

Zvečer ob pol osmih so slovenski župljani napolnili cerkev. V dolgem govoru sem jim pripovedoval o evharističnem kongresu v Ljubljani. Pajžljivo so poslušali.

Danes jutraj ob 6 je bilo lepo število ljudi pri sv. maši. Kmalu smo morali na kolodvor. Mr. Jelenič, doma iz Suhorja, čigar sinček mi je pobožno ministriral, nas je s svojim avtom prepeljal na »Union Station«. Dobro mu je tu, a zelo želi videti zopet svoj domači kraj. Tako čuti vsak, ki ni v Ameriki rojen. V Ameriki rojeni Slovenci seveda po stari domovini nimajo več domotožja, ker je ne poznajo. Če se jim pa pripoveduje o lepoti naše slovenske zemlje, bi jo radi videli. V Pueblo so kar vsi otroci dvignili roke, ko sem vprašal, kdo bi rad videl Ljubljano in Slovenijo.

Vlak vozi proti severu. Na zapadu se blišče planine v novem snegu. Nebo je jasno, zrak čist in prozoren. Ure dolgo sem sedel v »Observation Car-u« in zrl nepremično na lesketajočo verigo v sinji daljavi. Opoldne smo v Cheyenu, glavnem mestu države Wyoming. Proga se obrne naravnost proti zapadu in teče skozi puščevo; pičlo s travo obraslo planjavo z zelo redkimi farmami. Pravi, da pridemo popoldne še v bolj pušče in nerodovite kraje tja proti Roch Springsu, kjer župnikuje Albin Guidovec. Tam bom skušal pismo oddati. Sporočil je, da pride na kolodvor. Od uprave obeh pacifiških železniških družb sem dobil zastojno vožnjo. To ugodnost nameravam uporabiti in pohiteti še v San Francisco na obali Tihga oceana, da bom tako prehodil vso širino Amerike. V San Franciscu živi precej Slovencev, ki imajo v fathru Turku skrbnega pastirja.

Ameriški Slovenci mi povsod naročajo pozdrave in staro domovino. S tem jih pošiljam velik poln koš.

Naznanila

Ljubljana

1. Gospa Zlata Gjurgjence - Gavella bo pela na prvem letniškem mladinskem koncertu, ki bo v nedeljo, dne 17. t. m. ob 11 dopoldne v Filharmonični dvorani, same pesmi. Zato ima koncert naslov: posun. Spored slovenske in francoske narodne, dalje naše posamezne pesmi, ustne pesmi, solni in še posebej otroške pesmi. Vse za en glas s spremljevanjem klavirja. Uvodno besedo govori skladatelj Emil. Adamič, pri klavirju kapelnik Stritof. Na prvi mladinski koncert v letniški sezoni opozarjamo starše, da poslušajo mladino k koncertu.

Četnik Cenek Sedlbauer, ki koncertira v petek, dne 15. t. m. ob 20 na intinimnem koncertu Glasbene Matice, izvaja naslednji spored: 1. Bach: Saita v d-molu za čelo solo; 2. Janacek: Pravičija za čelo in klavir; 3. Lalo: Koncert v d-molu za čelo in klavir; 4. Suk: Balada in serenada za čelo in klavir. Pri klavirju je prof. Pavel Bivše, Vstopnice v Matici knjigarni, sedek po 10 din, voličina 30 Din.

1. Ljubljanski godalni kvartet koncertira v ponedeljek, dne 18. t. m. zvečer v Filharmonični dvorani in izvaja Stamitzov kvartet v b-molu; Schubertov kvartet v d-molu in Kajetovega kvartet po II. — Vstopnice v Matici knjigarni po običajnih cenah.

1. Prosodno društvo »Trnovci« ima v sredo, dne 13. nov. ob 20 v društvenem domu (Karloveva ul.) prosvetni večer. Ta večer bo društvo posvetilo našim bratom koroškim Slovincem ob 20-letnici koroškega pibiscia. Na programu bodo tudi deklaracije, recitacije, peske in glasbene točke.

1. Sestanek Jugoslov. koroškega društva, sodelja Ljubljana, dne 12. t. m. (torok) ob 18 predavalni lekcija bošnjače v Ljubljani. Govor: dr. Lavrič B. Demotracije: dva slušalca, abeceda, pulmo, hidro-nevroza; dr. Škerlj: Predavalna filma o transfuzijski krvi; dr. Traupnik: Chorioriphthelion; dr. Lavrič V.: Postgonoroični hidropisij; dr. Lanišek: Pseudo-osteomielitna medulitisa.

1. Katoli. prosodno društvo za frančiškansko župnijo v Ljubljani priredi v torek, dne 12. t. m. ob 8 zvečer prosvetni večer, na katerem bo predaval g. p. Leon Božič o temi: Socialne vrednote krščanstva. Predavanje bodo poslušale lepe skulptorne slike. Člani in prijatelji društva vladno vabljeno.

1. Ženski odsek Slovenskega prosvete na Kodeljem ima danes ob 20 svoj sestanek.

1. Koro. Kodeljerski izra danes in jutri po mitnari omi »Pirate v zraku«.

1. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek, dne 15. nov. ob zvečer znanstveni sestanek in predaval bošnjače za ženske bolnike, s sledočim sporedom: 1. dr. F. Merišol: Kratka poročila o zdravniškem kongresu v Belgradu. 2. prof. dr. Zolaker: O socialni indikaciji na spino, 3. docent dr. A. Mlad: Vprašanje nezakonite socialne indikacije za spino s pravne stališča. — Vsi gg. zdravniki vabljeno.

1. Jantikovski Družbeni sestanek nosaj ob 8 pri Mikiću. Prihodnji podelitvi častnih diplom.

1. Vojna služba imajo lekarne: Sušnik, Maršič trg 5; mr. Karal, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinac ded. Rimska c. 31.

Naše dijaštvo

1. Duhovna obnova za akademikaške bo v sredo popoldne v arhidiškem samostanu. Obsega dva govora ob 4. in ob 6. in potem bo prilika za spoved. Naslednje jutro za sklep recitirana sv. maša s kratkim nagovorom. Pridite v obilnem številu!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Torek, 12. novembra: Zaprtje.
Sreda, 13. novembra: Kako zabogati, Red A.
Četrtek, 14. novembra: Direktor Čampa, Red Četrtek.
Petek, 15. novembra: Bratstvo na Melani, Gostovanje v Celju. Izven.

OPERA. Začetek ob 20

Torek, 12. novembra: Aida, Nova vprizoritev, Red C.
Sreda, 13. novembra: Mamele Nitoche, Red Sreda.
Četrtek, 14. novembra: Madame Butterfly, Red B.
Petek, 15. novembra: Zaprtje.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 12. novembra ob 20: Beneška nob. Red B.
Sreda, 13. novembra: Zaprtje.
Četrtek, 14. novembra ob 20: Medvedji ples, Red A.

Sport

Se o planiški skakalnici

Belgrad, 7. novembra.

Z ozirom na pisanje tukašnjih listov in v »Slovenca« objavljeno izjavo gen. tajnika Jugoslovanske zimske sportne zveze g. Jose Gorca se je Vaš dopisnik glede vprašanja planiške skakalnice ponovno obrnil na merodajne sportne kroge. Gotovo je namreč, da je vprašanje planiške skakalnice in njenih prireditev eno najvažnejših sportnih vprašanj cele naše države in da zato ni odveč, če so čitatelji o »reševanju« Planice popolnoma poučeni.

»Smučarski klub Planica«

Poseben pripravljalni odbor snuje klub, ki bo nosil ime »Smučarski klub Planica«. Sedež tega kluba bo tukaj v Belgradu, delovanje tega kluba pa bo razpredeno po vsej državi. Eden od načinov, kako bo sodelovanju pritegnjen vso zimskosportni svet iz države, bo tudi ta-le: recimo, da obstoja v Skoplju ali Sarajevu ali kjerkoli zimskosportni klub. Ta klub (bodisi kot klub, bodisi njegovi člani) bo prispeval nekaj k vzdrževanju skakalnih naprav, zato pa bodo člani tega kluba imeli pravico brezplačno posecati smučarsko skakalno šolo, ki bo osnovana v Planici. Kakor rečeno, je to samo eden od več načinov, kako zainteresirati za Planico vso državo. Pravila pa, ki dajo slutiti, da jih je izdelala roka večega strokovnjaka, predvidevajo še več drugih načinov.

Uprava mesta Belgrada in tudi ministrstvo za notranje zadeve, ki se mu morajo predložiti v odobritev pravila vseh v Belgradu ustanovljenih društev, sta pravila že odobrila. Bila so nato predložena še ministrstvu za telesno vzgojo naroda, ki jih bo gotovo odobrilo že te dni, ko bo odstranjena še neka malenkostna formalna pomanjkljivost.

Kot ustanovitelji oziroma pripravljalci kluba so podpisani dr. Ciril Žižek, poselovodni podpredsednik Turing kluba, general Kukičević, načelnik v ministrstvu za telesno vzgojo naroda dr. Stefanović, odvetnik in član uprave »Putnika« dr. Milan Hristić, gen. direktor »Putnika« Nikola Kušević ter uradni oblastne direktorje drž. železnice Bogdan Stanišić — vsi iz Belgrada; od Ljubljancev pa so podpisani gg. Jose Gorec, inž. Blouddek, Betteto in Koman.

Kakor rečeno, bodo pravila tudi v ministrstvu za telesno vzgojo naroda odobrena še do konca tega tedna in je zato pričakovati, da se bo ustanovni občni zbor, ki bo tukaj v Belgradu, izvršil v najkrajšem času že v prihodnjih 14 dneh.

V glavnem bo delovanje kluba, v kolikor se to delovanje tiče izključno skakalnice in prire-

Škofia Loka

Pogreb tragično umrlega cigana Riharda Leonarda se je vršil v nedeljo popoldne na mestno pokopališče. Od pričetka pokopališke ceste pa tja do samega pokopališča je bilo polno ljudstva, ki je s sočutjem prisostvovalo žalnemu sprevodu. Pred krsto je šla ciganska godba, za njo pa sorodniki pokojnega. Ob odprtem grobu je pevski zbor ganljivo zapel »Blagor muc, potem pa je godba zaigrala v srečajoči refren. Toliko ljudstva, kot ga je bilo ta dan na pokopališču, Loka že dolgo ni videla.

Starka v tovarni Šefir je po mesecu dni prenehala. Delavstvo je v ponedeljek zopet začelo z delom.

Kamnik

Občni zbor Protituberkulozne lige je za nami. Za predsednika lige je bil soglasno izvoljen dosedanj zaslужni in neumorni predsednik g. dr. Julij Polec. Občni zbor je izvolil za častnega člana lige g. dr. Roberta Neubauerja za njegove velike zasluge, ki si jih je pridobil za ustanovitve dispanserja v Kamniku. Udeležba je bila razveseljujoča v primeri s prejšnjim letom, saj je bila dvorana polna, po večini delavstva. Meščani pa za take ustanove žal nimajo potrebnega razumevanja.

Prvi prosvetni večer Društva Kamnik je s predavanjem g. Košička zopet poživljal društveno življenje. Pričakovati je, da bodo tudi naprej predavanja tako dobro obiskana.

Pristno dalmatinsko vino, črno in belo, po 8 Din za dom dobite pri kavarnarju Pavlu Kosaku na Glavnem trgu. Vino je izvrstno. Pridite in prepičali se boste.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 12. novembra: 11. Solaka ura: Spominška proslava Davorina Jenka (izvaja šola iz Cerkelj), vodi g. Lapajne Jožep) 12.00 Slovenski skladatelji (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved, besedna, objava sporoda, obvestila 13.15 Služni letenosti (plošče) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 14.00 Ronny-Jazz igra za ploš 14.40 Filozofske predavanja: Kitajska morala: Zlata sredina (g. Fr. Terzevski) 15.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporoda, obvestila 15.30 Nag. ura: Proslava Filipa Glušca 20.00 Pionirski opore iz Zagreba. V L. odmor: Glasbeno predavanje (g. Vikić Ukmarič) v 11. odmor: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporoda. Konec ob 20.

Drugi programi

Torek, 12. novembra: Belgrad: 20.00 Zagreb — Zagreb: 20.00 Pionirski opore — Dunaj: 17.25 Konz. ura 20.00 Kitara — solo 20.30 Pajoč Dunaj 22.30 Org. gl. 23.00 Jazz — Budimpešta: 20.00 Izra 22.15 Ciganška gl. 23.00 Volaska godla — Trst-Milano: 17.00 Zabavna glasba 20.00 Cikaška vojvodinja, opereta, Kulman — Rim-Bari: 17.00 Zabavna glasba 20.00 Komorna glasba 22.00 Pesna ura — Praga: 19.30 Maša v d-molu, Brucelner 22.15 Godalni kvartet — Bratislava: 19.35 Vdova Grapin, opera, Flotow 20.35 Zabavna glasba 21.35 Izra 22.30 Pionirski glasba — Berlin: 20.00 Orkestralni in sol. koncert, 21.00 Plošče — Berlin: 20.00 Njegova senca, opera, Flotow — Bratislava: 20.35 Večer gospodskih skladateljev — Frankfurt: 20.30 Pesni večer — Monahovo: 20.10 Pionirski opore 21.30 Komorna glasba.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti.

Erb, Zeugen Gottes. Eine Folge von Heiligenleben. 401 str., vez. Din 76. Foerster, Ewiges Licht und menschliche Finsternis. Ueberzeitliche für unsere Zeit. 123 str., vez. Din 80. Guardini, Vom Leben des Glaubens. 176 str., vez. Din 46. Hajbach, Neue Exhorten. Za meščanske in srednje šole. 214 str., nevez. Din 55. Jacobs, Edward Poppe. Mit Christus gepflegt. 224 str., vez. Din 56. Lange, Im Reich der Gnade. 178 str., vez. Din 54. Longhaye, Die Predigt. Grosse Meister und grosse Gesetze. 430 str., vez. Din 168. Schilling, Sozialer Katechismus. 139 str., nevez. Din 39.20. Stadler, Die sozialen Kundgebungen der Papste 1832—1931. 126 str., vez. Din 61. Vonier, Die Persönlichkeit Christi. 206 str., vez. Din 54.

ditev v Planici, razdeljeno na tri dele: na tehnični, organizacijski in finančni del; tako je usmerjeno tudi že delovanje pripravljalnega odbora.

Tehnična stran

klubovega delovanja bo v tem, da se postavi v Planici, kakor je »Slovenec« že poročal, še več primernih skakalnic, ki bodo omogočale postopno učenje skakanja. Glede sedanje velike skakalnice je končni cilj kluba v tem, da se izpopolni skakalnica tako, da bo dopuščala skoke do 120 metrov. Izgotovljeni so že končni načrti, ki predstavljajo skakalnico za 120 meterske skoke. Izvedba tega načrta naj bi se izvršila že pred sezono 1936-37. Za leto ima klub predvsem ta namen, da pripravi tako, da bo možna na njej prireditev, kakor lansko leto.

V organizacijskem oziru

se pripravljala aparat, ki bo že letos v stanu organizirati v vsakem oziru brezhibno prireditev. Ta organizacijski aparat bo zbral o dosedanjem organizacijskem delu vse podatke, upošteval bo vse umestne kritike, ki so bile doslej iznečene o prireditvah ter pred vsem dosedanje izkušnje, tako da bo letošnja prireditev na Planici, vsaj kar se tiče organizacijske strani, res dovršena.

Finančno vprašanje

bo gotovo tudi v tem slučaju bistveno vprašanje, od katerega bo največ ali pa vse odvisno. Kakor je razvidno iz objavljene izjave gen. tajnika g. Gorca, bo potrebnih za dela na Planici okrog 100.000 Din. Ta znesek bo potreben za končno preureditev skakalnice, da bo dopuščala skoke do 120 m. Za zagotavljanje letošnje prireditve pa bo potrebnih le okrog 30 tisoč dinarjev. Kakor vse kaže, bosta oba zneska pravočasno zbrana. Bila pa bi tudi prava sramota ne samo za ves jugoslovanski sport, marveč sploh za vso našo javnost, da ne bi znali očuvati naprave, ki je ponela naše ime po vsem svetu, naprave, za katero bi drugi narodi bili pripravljeni dati milijone, če bi bili sposobni postaviti tako napravo sami, da bi jim ne bilo treba pošiljati k nam v Planico spijone s filmskimi aparati in vsami mogočimi instrumenti, da tukaj vse lepo snemajo in na svojem ozemlju potem kopirajo in predstavijo sveta kot svojo lastnino...

Kritike

Zanimivo je, da je ves sportni svet v državi za Planico strahovito navdušen; le v Sloveniji, ali bolje rečeno, le v Ljubljani pa se proti Planici in proti njenim prireditvam neprestano dvigajo razne kritike. Daleč moramo biti od tega, da bi tako velikim in važnim prireditvam, kakor je planiška, odrekli umestnost in potrebnost kritik. — Vendar pa morajo biti te kritike samo resne, stvarne in dobrohotne. Ne sme se pa kritiko nikdar skrivati kaj drugega, kakor namen, da se kritizirana stvar zboljša. Tembolj je vse to potrebno pri Planici, ki je krona vseh sportnih uspehov, ki so bili kdaj doseženi v slovenskem sportu in na slovenskih tleh. Popolnoma naravno in razumljivo bi zato bilo, da bi se ljudem, ki za Planico vse žrtvujejo, ubijalo voljo, če bi kritike baš z ene strani, kjer bi morale biti najresnejše in podane na pravem mestu, prehajale v nevestnost ali celo zabavljajo in dajale sportnim krogom v drugih mestih naše države povod za posmehovanje nad nesložitostjo slovenskih — prav: ljubljanskih sportnikov...

RAZPIN

»SK Slovenec«, Josenice, razpisuje medklubski cross-country za nedeljo, dne 17. t. m. ob 11 dopoldne. Točno izpeljavo in dolžino proge bomo objavili pravočasno. Pravoč starija ima vsako, ki se prijavljajo, kajneje do petka, dne 15. t. m. Prijavnice ni prijave je poslati na naslov Natlićev Franc, Josenice. Na zaključene prijave se ne bomo obrnili. V prijavi je poleg priimka in imena navesti, za kateri klub kolo starta.

»SK Hričja (Hockey sekcijska). Jutri v sredo ob 18. uri se vrši po odreditvi g. načelnika, Alonski sestanek, ki je važen za slednje igranje: Varčak, Kuščič, Kom. Gogola, Pavličič, Gregorčič, Zitnik, Lombar, Pogorčnik, Grinčal, Zorman in Rihar. Sestanek se vrši v gostilni Kuščič, Tyrčeva cesta. Ostali vabljeno!

Smučsko-tehnični odbor JZSS-a bo priredil tudi letošnje prirediljanje za smučarske kandidate. Predavanja se začnejo v torek dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v Zvezni planini, Tyrčeva cesta I-IV. Vabijo se vsi zainteresirani, ki bodoje polagati izpit za smučarje v akohih. Načelnik.

Dotiskana je in se dobiva v vseh knjigarnah in trgovinah n a š a

DRUŽINSKA PRATIKA

s podobo sv. Družine za leto 1936

Cena Din 5-., po pošti Din 5-50

Novi letnik vsebuje poleg koledarskega dela obilico poučnih in zabavnih spisov, krasi ga za zbirka lepih slik v bakrotisku. Z največjim zanimanjem jo bo vzel v roke vsak udeleženec evhar. kongresa, obširno kot v nobeni drugi, pa je popisan in s slikami pojasnjen tudi žalni dogodek 9. okt. 1934.

Segajte po njej, dokler traja zaloga!

Razprodajalci velik popust.

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženski-
lovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročitvi. — Pri oglaševanju reklamnega znanja se ra-
čuna enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po
Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert salon-
skega orkestra. (h)

Službe iščejo

Gospodična
stalno nastavljena uradni-
ca, išče za 1. december
prazno sobo s posebnim
vhodom v bližini nebo-
tčnika. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Uradni-
ca« št. 14092. (a)

Čevljarji pomočnik
za šivana in zbita dela
išče stalno službo. Nastop
takoj. Gaber Alojzij, Ser-
dica 52, p. Rogaševci. (a)

Službodobe

Mlado natakario
prikupljive zunanosti —
zmožno nemščine in kav-
cije, takoj sprejem v le-
toviščarski kraj na deželi.
Ponudbe je poslati upravi
»Slovenca« pod značko
»Zmožna in poštna« št.
14087. (b)

Fotograf, specialista
operaterja in poslovo-
dja ter specialista za kolo-
racijo in povečevalni re-
tusi, takoj sprejem. Po-
sredbe na Publicitas, Beo-
grad, poštni predal 60
pod »Stalno mesto«. (b)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka, Ljub-
ljana, Krekov trg 10

Hranilne knjižice

Kupujemo in prodajamo
najugodnejše. Adamič, za-
stopnik »Stedovne zadrug-
ce«, Ljubljana, Gospodov-
ska 8, telefon int. 32-86.

V globoki žalosti naznanjamo, da je
naš srčno ljubljani soprog, oče, stari oče,
brat in stric, gospod

Ivan Potočnik

policijski rev. nadzornik v pok.

dne 25. oktobra 1935, po dolgem trpljen-
ju, previden s tolažili sv. vere, mirno
umrl. Pokopan je bil na Dunaju na
mestnem pokopališču.

Dunaj, Ljubljana, Žiže, 12. nov. 1935.

Zalujoči rodbini Potočnik, Boncelj.

Posor pevaka družva

Harmonije od 2200 Din,
pianine od 10.000 Din —
tudi na obroke — dobav-
lja tvornica Ivan Kacin,
Domžale, založba Ljublj-
na, Gospodovska cesta
št. 12, dvorišče. Spreje-
ma se popravila. (a)

Posvetva

Za vlogo
Kmečke hranilnice kupim
v okolici Ljubljane kmeč-
ko posvetvo ali parcelo.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »1500 m²« 14095.

Kupim
eno- ali dvostanovanjsko
hišico s majhnim vrtom
na teritoriji mesta Ljub-
ljane. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »60 do
70.000« 14121. (p)

Kupimo

Kupim takoj
suhe smrekove hlode in
trame od 7/9 II naprej.
Lesna industrija Martinec,
Škofljica. (k)

Vsakovrstne
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Borove planke
50 milimetrov debele, pr-
vovrstne, potrebujem tak-
oj in pozneje. Vagonske
pošiljke z najnižjo ceno
ponuditi na: Anton Mussi,
Zagreb, Samoborska ce-
sta 8. (k)

Pohištvo

Spalnico
zajamčeno čisto, prodam
za 800 Din. — Bežigrad 14,
vrata 6. (a)

Glasba

Muzika
prodaja klavirje, harmo-
nije, violine, kitare, stru-
ne in vse glasbne po-
trebitve. — Popravila in
uglašnje vsa glasbila stro-
kovnjaško in najceneje.
Izposojevalnica klavirjev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 4

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštini dom)
sprejema vsakovrstna naročila, tiščoča se
„Slovenca“, in daje tozadevne informacije

Suhe gobe

male, kupuje tvrdka Artur
Nachbar, Radeča. (k)

Radio

Kupimo
rabljene radio aparate,
šivalne in pisalne stroje
ter kolesa. Nova trgo-
vina, Tyrševa 36. (i)

Prodamo

Hubertus
nepremičljiv, 250 Din,
otroški s kapuco 145 Din,
dobite pri Preskerju,
Sv. Petra cesta št. 14. (i)

Strune
in ostale godbene potreb-
ščine najugodnejše kupite
pri
D. D. ZA IZRADU CREVA
Subotica. Zahtevajte nov
cenik. (i)

M. Drenik

Ljubljana
Kongresni trg 7
Volna vseh vrst, od
najcenejše do najfinije.
Francoske in angleške
specialitete itd. Pingouin.

LEPE MODERNE COUCH ZOFE

v različnih modnih vzorcih
spalne totele vse
divane, modroce nudi
po najnižjih cenah in
solidni izdelavi
Franc JAGER
tapetnik
Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 29

Čast mi je izreči
TRGOVSKI SAMOPOMOČI
V MARIBORU
toplo zahvalo za izdatno podporo, ki mi je bila po smrti mojega
očeta takoj izplačana. Priporočam vsakomur pristop k tej ku-
lantni in dobrodelni instituciji.
Ptuj, dne 11. novembra 1935.
Schosteritsch, L. z.

Brez posebnega
obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena
tašča in stara mama, gospa

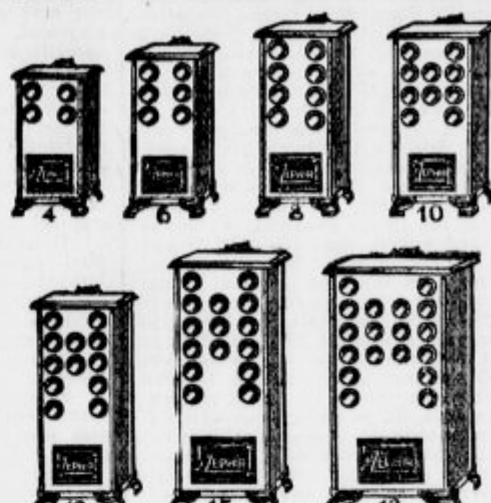
MARIJA SMOLA

dne 10. t. m. po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili
svete vere, v 78. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 12. novembra
t. l. ob pol štiri popoldne iz hiše na domače pokopališče.
Sv. Jurij ob j. z., dne 10. novembra 1935.

Viljelmína, sináha, Hilda in Feliks, vnuka
ter ostalo sorodstvo.

100.000 kupcev v šestih dr-
žavah hvali
izredne prednosti

ZEPHIR-PEČI

Zahtevajte brezplačni cenik!

ZEPHIR tvornica peči d. d., Subotica

Tovarniška zaloga:

Ljubljana: Venc. Breznik, železnica
Celje: D. Rakusch
Maribor: Pinter in Lenard
Ptuj: Anton Brenčič

Tinčkove in Tončkove prigode

177.
Čudež ali kaj?

»Teja pa res ne razumem!« je Tinček majal z glavo. »Le odkod
je prišel ta blisk pod zemljo? Vse se mi tako zdi, da bedi nad nami
skrivnostna sila, ki nas varuje in brani.«
Tedaj pa se je polast, ki je kakor mrtva ležala pred njimi,
začela sumljivo premikati.
»Bežimo!« je zakričal Primožek. »Najbrž jo je blisk samo omamil.
Joj, če nas zdajle dobi v past!«

In so se naši trije junaki z Mukijem vred spustili v divji beg.

Sax Rohmer: 13 Skrivnost dr. Fu-Mančuja

Eltham je živčno zakašljaval. »Zavedam se,
Mr. Smith,« je odvrnil, »da moram biti zdaj,
ko sem poklical oblast na pomoč, čisto odkrit
z vami. Vlomilec je bil povod, da sem zemlji-
šče krog in krog ogradi, dočim so električne
naprave sledile kasneje kot posledica nekaterih
kaljenih noči. Moji služabniki so se pričeli
vzpenjati zaradi nekoga, ki je prišel, kakor
so govorili, po mraku. Nihče ni znal popisati
tega nočnega obiskovalca, vendarle smo pa
našli njegove sledove, kar moram priznati. Po-
tem sem pa dobil — nekakšno, rekli bi, svarilo.
Moj položaj je svojevrsten — čisto poseben.
Tudi moja hčerka je videla tistega klateža on-
stran rimskega zidu in spoznala, da je rumen
človek. Tisti pripetljaj v vlakcu, ki je sledil tik
za prejšnjim, me je napotil, da sem se obrnil
na policijo, dasi nisem hotel vleči stvari v
javnost.«
Nayland Smith je stopil k oknu in gledal
čez položno livado, na katero so padale sence
zajenega grmičevja. Nekje je tvegno tulil
pes.
»Vaše utrdbe na vse zadnje niso nezavetne,
kajne?« je vprašal iznenada. »Ko smo šli nočjo
gor, nam je Mr. Denby pravil, kako je njegov
ovčar pred nekoliko nočmi poginil.«
Duhovnikovo obličje se je stemnilo. »Res
je, da nas je to preplašilo,« je priznal. »Tedaj
sem bil za nekaj dni v Londonu, in za časa
moje odsotnosti je prišel sem Vernon, ki je
privedel s seboj psa. Tisto noč, ko je prispel,

je pes lajajoč zdirjal v grmičevje in se potem
ni vrnil. Vernon je vzel svetilko in ga šel iskat.
Našel ga je med grmovjem negibnega. Uboga
žival je imela glavo strašno obtočeno.«
»Vrata so bila zaklenjena,« je segel v be-
sedu Denby, »in nihče ne bi mogel zapustiti
posestva brez lestve ali pomagača, ki bi mu
pomagal. Toda nikjer ni bilo nikakega znaka
ali sledu kakega živega bitja. Edwards in jaz
sva preiskala sleherni kotiček.«
»Od kdaj ima ta pes zunaj navado tuliti?«
je vprašal Smith.
»Od smrti Rexa,« je urno odvrnil Denby.
»To je pa moj buldog,« je pojasnil duhov-
nik, »in privezan je na dvorišču. Nikdar ne
sme na to stran hiše.«
Nayland Smith je stopal brez cilja sem in
tja po knjižnici. »Zal mi je, da moram dregati
v vas, Mr. Eltham,« je rekel, »toda kakšne vrste
je bilo tisto svarilo, ki ste ga omenili, in od
koga je prispelo?«
Eltham se je precej časa obotavljal. »V
svojih nekdajšnjih prizadevanjih sem imel pre-
cej nesreče,« je slednjič odgovoril, »da se za-
vedam, da me boste grajali, ako vam povem,
da se pečem z mislijo, da bi se nemudoma vrnil
v Ho-Nan!«
Smith se je zasukal, ko da bi ga sprožila
vzmet. »Torej se vračate v Nan-Yang?« je za-
kričal. »Zdaj razumem! Zakaj mi niste tega že
prej povedali? Saj to je ključ, ki sem ga za-
man iskal. Ali izvirajo vaše neprijetnosti od
časa, ko ste se odločili za povratek?«
»Da, tako je,« je ponižno pritrdil du-
hovnik.
»In ali je vaše svarilo prišlo iz Kitajske?«
»Da,«
»Od kakega Kitajca?«

»Od mandarina Yen-Sun-Yata.«
»Yen-Sun-Yat! Ti moj Bog! On vas je po-
svaril, da opustite svoj poset? In vi zametujete
njegov nasvet? Poslušajte me! Smith je bil
zdaj ves vznemirjen, oči so mu sijale, njegova
vitka postava je bila nenadno čudno napeta in
prožna. »Mandarin Yen-Sun-Yat je eden izmed
Sedmorice!«
»Ne razumem vas, Mr. Smith.«
»Že mogoče. Današnja Kitajska ni ona, ka-
kršna je bila v letu '98. Ona je ogromen tajni
stroj, in Ho-Nan je eno od njegovih najvaž-
nejših koles! Toda ako je ta dostojanstvenik,
kakor jaz razumem, vaš prijatelj, verjemite mi,
da vam je rešil življenje! Da niste imeli tega
prijatelja na Kitajskem, bi bili zdaj že mrtev
mož! Cenjeni sir, vi morate njegov nasvet
sprejeti!«
Tedaj se je privklapljal, odkar sem spoznal
prečastitega J. D. Elthama, pokazal v njem
»Zupnik Dan!« »Ne, sir!« je odvrnil duhovnik
s presenetljivo spremenjenim glasom. »Pozvan
sem v Nan-Yang. Le Eden je, ki me lahko od-
vrne od potovanja.« Zmes globoke duhovne
častitljivosti in srdite divjosti v njegovem glasu
je bilo nekaj, čemur še nisem slišal podobnega.
»Potem je le Eden tisti, ki vas lahko ščiti,«
je zakričal Smith, »zakaj, pri bogu, noben
človek tega ne more storiti! Vaša navzočnost
v Ho-Nanu ne more roditi nič dobrega, pač pa
zlo. Vaše izkušnje v letu 1900 so še najbrže
sveže v vašem spominu.«
»To so trde besede, Mr. Smith.«
»Panoga misijonarstva, ki se ji vi z vneto
posvečate, škoduje mednarodnemu miru. Ta hip
je Ho-Nan pod smodnika, vi pa bi bili prižgana
vžgalica. Jaz nikakor nečem biti nikomur ovi-
ra, da bi vršil, kar ima za svojo dolžnost, od-

ločno pa vztrajam na tem, da opustite obisk v
notranjost Kitajske.«
»Vi vztrajate na tem, Mr. Smith?«
»Kot vaš gost obžalujem, da vas moram
spomniti, da imam oblast, vas s silo zadržati.«
Denby je neugodno zmigotal z rokami. Po-
govor je postajal čimdalje bolj zaostren in
ozračje v knjižnici je bilo polno usodnih, bli-
žajočih se viharjev. — Nastal je kratek premor.
»To je tisto, česar sem se bal in kar sem
pričakoval,« je dejal duhovnik. »To je bil tudi
razlog, da nisem iskal pomoči oblasti.«
»Štalo!« Rumena nevarnost!« je rekel
Smith, »se danes uresničuje pred očmi vsega
zapadnega sveta.«
»Rumena nevarnost!«
»Vi se rogate, sir, in isto počnejo drugi. Mi
sprejemamo ponujeno desnico v znak prijatel-
stva, ne da bi vprašali, da li levica ne skriva
noža! Svetovni mir je na tehtnici, Mr. Eltham.
Vi se pa nezavedno ukvarjate s strašnimi po-
sledicami.«
Eltham je globoko vzdihnil in zaril roke v
žepa. »Vi ste kruto odkritosrčni, Mr. Smith,« je
dejel, »toda prav zato mi ugajate. Presodil bom
svoj položaj ponovno in se jutri o tej zadevi še
enkrat z vami porazgovorim.«
Tako je torej šla vihra mimo nas Vendar
pa nisem nikoli bolj ko v tistem trenutku ob-
čutil nekega morečega občutka neznanke ne-
varnosti — neke neznane zle sile —. Ozračje v
Redmoatu je bilo nasičeno z orientalsko slo, ki
je prepojila ozračje kakor kak zlovešč vonj.
In tedajci je presegel tišino presunljiv krik —
krik ženske v najgrozotnejšem strahu.
»Moj Bog, Greba!« je šepnil Eltham.
(Dalje sledi.)